

**VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
„LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”**

2017. GADA PĀRSKATS

(13. finanšu gads)

**SAGATAVOTS SASKAŅĀ AR ES APSTIPRINĀTAJIEM STARPTAUTISKAJIEM FINANŠU
PĀRSKATU STANDARTIEM**

UN NEATKARĪGU REIDENTU ZIŅOJUMS

Rīga, 2018

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

SATURS

Informācija par Plānu	3
Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums	4
Paziņojums par līdzekļu pārvaldītāja vadības atbildību	7
Turētājbankas ziņojums	8
Finanšu pārskati	
<i>Aktīvu un saistību pārskats</i>	9
<i>Ienākumu un izdevumu pārskats</i>	10
<i>Neto aktīvu kustības pārskats</i>	11
<i>Naudas plūsmas pārskats</i>	12
<i>Pielikumi finanšu pārskatiem</i>	13
Revidentu ziņojums	35

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Informācija par Plānu

Ieguldījumu plāna nosaukums	Luminor (D) Konservatīvais ieguldījumu plāns (iepriekšējais nosaukums - DNB Konservatīvais ieguldījumu plāns) (turpmāk – Plāns)
Juridiskais statuss	Plāns ir izveidots saskaņā ar “Valsts fondēto pensiju likumu”
Līdzekļu pārvaldītāja nosaukums	Luminor Asset Management IPAS (iepriekšējais nosaukums - IPAS DNB Asset Management) (turpmāk – Sabiedrība vai Līdzekļu pārvaldītājs)
Līdzekļu pārvaldītāja juridiskā adrese un tā izpildinstitūcijas atrašanās vieta	Skanstes iela 12 Rīga, LV–1013 Latvija
Līdzekļu pārvaldītāja reģistrācijas datums	2004. gada 10. septembrī
Līdzekļu pārvaldītāja reģistrācijas numurs	40003699053
Licences valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanai izsniegšanas datums	2004. gada 17. decembrī
Licences valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanai numurs	06.03.07. 241/489
Līdzekļu pārvaldītāja Valdes locekļi, to ieņemamie amati	Armands Ločmelis – Valdes priekšsēdētājs Olga Alksne – Valdes locekle Tarass Buka – Valdes loceklis
Plāna pārvaldnieks, tā ieņemamais amats un ar Plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi:	Tarass Buka – Valdes loceklis, Plāna pārvaldnieks rīkojas ar Plāna līdzekļiem saskaņā ar Plāna prospektu
Turētājbanka	Luminor Bank AS (iepriekšējais nosaukums - AS DNB banka)
Pārskata periods	2017. gada 1. janvāris – 2017. gada 31. decembris
Revidenta un atbildīgā zvērinātā revidenta vārds un adrese	Ernst & Young Baltic SIA Komerccabiedrības licence Nr. 17 Muitas iela 1A Rīga LV–1010 Latvija Atbildīgā zvērinātā revidente: Iveta Vimba LR zvērināta revidente Sertifikāts Nr. 153

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums

Plāna līdzekļu pārvaldīšanas raksturojošo rādītāju kvalitatīvs novērtējums

Plāna daļas un aktīvu vērtība

Plāna neto aktīvu vērtība pārskata gada beigās bija 75,4 milj. EUR. Pārskata gada laikā Plāna neto aktīvi ir pieauguši par 6,2% jeb 4,4 milj. EUR. Savukārt Plāna dalībnieku skaits bija 28225, samazinoties par 1071 dalībniekiem jeb par 3,7%. Aktīvi uz vienu Plāna dalībnieku gada beigās sasniedza 2673 EUR, kas bija trešais augstākais rādītājs starp konservatīvajiem ieguldījumu plāniem.

Plāna daļas vērtība pārskata gada laikā samazinājās par 0,83%, no 2,288 EUR līdz 2,269 EUR.

Ieguldījumu politika un portfeļa struktūra

Plāns īsteno konservatīvu ieguldījumu politiku, kas vērsta uz ieguldījumu plāna vērtības saglabāšanu un pastāvīgu pieaugumu. Ieguldījumu plāna līdzekļi tiek izvietoti tikai valstu un komercsabiedrību parāda vērtspapīros, un noguldījumos kredītiestādēs, kā arī ieguldījumu fondu apliecībās, kas iegulda līdzekļus tikai parāda vērtspapīros un noguldījumos kredītiestādēs. Tas ieguldījuma plāna vērtību pasargā no straujām īstermiņa svārstībām, sekmējot stabilu pensijas kapitāla pieaugumu.

Pārskata gada laikā Plāna struktūrā samazinājās valsts obligāciju īpatsvars, no 82,5% gada sākumā līdz 76,4% gada beigās, un termiņnoguldījumu īpatsvars – no 3,4% līdz 1,7%. Savukārt korporatīvo obligāciju īpatsvars pieauga no 5,7% līdz 8,9%, un obligāciju fondu – no 5,5% līdz 11,2%. Plāna ieguldījumu vidējais termiņš līdz dzēšanai pārskata gada laikā pieauga no 3,9 līdz 4,1 gadiem.

Plāna ienesīgums un situācija finanšu un kapitāla tirgū

Plāns pārskata gadā uzrādīja ienesīgumu -0,83%. Plāna rezultātu noteica zems procentu likmju līmenis un eiro stiprināšanās pret pasaules valūtām. Plāna 10 gadu ienesīgums (3,94%) ir trešais augstākais rezultāts konservatīvās kategorijas pensiju 2. līmeņa plānu vidū. Vērtējot ieguldījumu plānu ienesīguma rādītājus, jāņem vērā, ka tie ir svārstīgi, tādēļ objektīvi salīdzināmi tikai ilgākā laika posmā.

Pasaules galveno centrālo banku darbības 2017. gadā vislabāk var raksturot kā pakāpenisku monetārās politikas normalizāciju, t.i. centrālo banku procentu likmju paaugstināšanu un mazāku aktivitāti obligāciju tirgos.

ASV Federālo rezervju sistēma (FRS) 2017. gada laikā cēla bāzes likmes koridoru trīs reizes, katru reizi par 25 bp, no 0,50%-0,75% gada sākumā līdz 1,25%-1,50% gada beigās. FRS oktobrī uzsāka samazināt savu bilanci un 12 mēnešu laikā plāno pakāpeniski paātrināt samazinājuma tempu.

Eiropas centrālā banka (ECB) 2017. gada laikā nemainīja savas procentu likmes, vēl joprojām turot procentu likmi par banku noguldījumiem negatīvu, bet sākot ar 2017. gada aprīli līdz gada beigām izpirka obligācijas samazinātā apmērā (EUR 60 mljrd. mēnesī salīdzinot ar EUR 80 mljrd. iepriekš). Oktobrī ECB paziņoja, ka laika periodā no 2018. janvāra līdz septembra beigām obligāciju izpiršanas apjomi būs vēl zemāki – EUR 30 mljrd. mēnesī.

Eiropas inflācija vēl joprojām ir zemāka nekā ECB mērķa līmenis (2%). Gada laikā Eiropas pamatinflācija, kas ņem vērā energoresursu un pārtikas cenas, nemainījās: gan 2017. gada decembrī, gan 2016. gada decembrī tās līmenis bija 0,9%. Savukārt, kopējā inflācija gada laikā pieauga no 1,1% līdz 1,4%.

Gada laikā ASV pamatinflācija samazinājās no 2,2% līdz 1,8%, bet kopējā ASV inflācija bija nemainīga (2,1%), kaut vai februārī tās spiediens īslaicīgi pieauga līdz 2,7%.

2017. gada laikā naftas cena pieauga par 17,7% (3,3% eiro izteiksmē) līdz USD 66,87 ASV dolāru par barelu. 2017. gadā OPEC un ne-OPEC naftas ieguvēju valstis divas reizes pagarināja vienošanos par naftas ieguves apjomu samazināšanu: pirmo reizi līdz 2018. gada martam un otro reizi – līdz 2018. gada beigām.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums (turpinājums)

Plāna ienesīgums un situācija finanšu un kapitāla tirgū (turpinājums)

Gada laikā eiro pieauga pret ASV dolāru par 14,2%, no 1,05 līdz 1,20 ASV dolāriem par eiro. Euro nostiprināšanos veicināja tirgus dalībnieku gaidas par labākām Eiropas ekonomikas perspektīvām.

Par spīti augstākām naftas cenām, gada laikā Norvēģijas kronas vērtība pret eiro samazinājās, un eiro kurss (eiro cena kronās) sasniedza atzīmi 9,84 kronu (9,09 kronu gada sākumā). Gada laikā eiro vērtība kronas izteiksmē pieauga par 8,3%.

Procentu likmes gada laikā bija svārstīgas, tomēr kopumā bija vērojama neliela augšupejoša tendence.

Euro etalona procentu likme – Vācijas valsts 10 gadu obligāciju likme – gada beigās bija 0,43% salīdzinot ar 0,21% gada sākumā. Francijas, kas ir Eirozonas otra lielākā ekonomika, 10 gadu obligāciju likme arī pieauga, no 0,69% gada sākumā līdz 0,79% gada beigās. Garāka termiņa naudas cena eiro valūtā, ko atspoguļo 10 gadu eiro IRS likme, gada laikā pieauga no 0,66% līdz 0,89%.

ASV valsts 10 gadu obligāciju likme gada laikā būtiski nemainījās (2,41% gada beigās salīdzinot ar 2,45% gada sākumā). Jāatzīmē, ka, FRS ceļot īstermiņa likmes, gada laikā būtiski saruka starpība starp ASV garāka termiņa likmēm un īstermiņa likmēm – 30 gadu un 2 gadu likmju starpība samazinājās no 187 bp līdz 85 bp.

Pretstatā svārstīgām garāka termiņa likmēm, eiro naudas tirgus likmes gada laikā būtiski nemainījās – indekss EURIBOR 3 mēnešiem gada beigās bija -0,33% (-0,32% gada sākumā), bet indekss EURIBOR 12 mēnešiem ceturkšņa laikā samazinājās par 11 bāzes punktiem līdz -0,19% (-0,08% gada sākumā).

Latvijas kredītrisku vērtējums ceturkšņa laikā turpināja uzlaboties. Latvijas 5 gadu kredītriska rādītājs CDS gada beigās bija 43bp līmenī (59bp – gada sākumā). Savukārt, Lietuvas 5 gadu kredītriska rādītājs CDS sasniedza 50bp līmenī (59bp – ceturkšņa sākumā).

Gada laikā Latvijas un Lietuvas valsts obligāciju ienesīgumi nedaudz samazinājās. Piemēram, Latvijas valsts 2024. gada eiroobligācijas ienesīgums samazinājās no 0,50% līdz 0,18%, bet Lietuvas līdzīga termiņa eiroobligācijai – no 0,43% līdz 0,18%.

2017. gada pēdējā ceturksnī Baltijas korporatīvo obligāciju tirgum pievienojās jauns emitents – Latvijas valsts attīstības finanšu institūcija ALTUM ar EUR 20 milj. “zaļo” obligāciju emisiju. ALTUM kļuva par otro korporatīvo emitentu, kas 2017. gadā ienāca obligāciju tirgū – jūlijā Lietuvas elektroenerģētikas uzņēmums Lietuvos Energija piedāvāja investoriem savas eiroobligācijas.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums (turpinājums)

Administratīvie izdevumi

Izmaksas, kas pārskata gada laikā tika segtas no Plāna aktīviem, bija maksājuma par pārvaldīšanu pastāvīgā daļa 1,00% gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības un maksājuma par pārvaldīšanu mainīgā daļa līdz 0,50% gadā. Maksājuma mainīgā daļa ir atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam par Plāna darbības rezultātu, un tās apmērs ir atkarīgs no Plāna ienesīguma. Kopējie ikgadējie maksājumi par Plāna pārvaldi pārskata gadā nedrīkstēja pārsniegt 1,50% gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības.

No maksājuma pastāvīgās daļas atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam bija 0,87% gadā, un atlīdzība turētājbankai bija 0,13% gadā. Maksājuma pastāvīgā daļa tiek aprēķināta ik dienu, uzkrāta mēneša laikā un izmaksāta no Plāna līdzekļiem pēc kārtējā kalendārā mēneša beigām. Maksājuma mainīgā daļa tiek aprēķināta ik dienu, uzkrāta gada laikā un izmaksāta no Plāna līdzekļiem pēc kārtējā kalendārā gada beigām.

Pārskata gadā no Plāna aktīviem tika segtas atlīdzības par pārvaldīšanu: pastāvīgā daļa 731 205 EUR apmērā, no tās atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam sastādīja 636 148 EUR, savukārt atlīdzība turētājbankai – 95 057 EUR. Atlīdzības par pārvaldīšanu mainīgā daļa par pārskata gadu netika uzkrāta.

Informācija par notikumiem kopš pārskata perioda beigām līdz pārskata apstiprināšanas dienai

Laika periodā no pārskata perioda pēdējās dienas līdz pārskata apstiprināšanas dienai nav bijis ievērojamu notikumu, kas būtiski ietekmētu Plāna darbības rezultātus pārskata periodā.

Turpmākās Plāna attīstības prognozes

Sākot ar 2018. gada 1. janvāri, Plāna pārvaldīšanas atlīdzības pastāvīgā daļa tika samazināta līdz 0,80% (iepriekš 1,0%) gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības, no kuras 0,70% (iepriekš 0,87%) ir atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam un 0,10% (iepriekš 0,13%) ir atlīdzība Turētājbankai. Savukārt, pārvaldīšanas atlīdzības mainīgā daļa 2018. gadā netiek ieturēta.

Tiek prognozēts, ka 2018. gadā aktīvu pieauguma temps būs līdzīgs 2017. gada aktīvu pieaugumam, tāpēc ka iemaksas pensiju 2. līmenī tā pat kā līdz šim arī 2018. gadā ir noteiktas 6% apjomā no bruto algas.

Tiek sagaidīts, ka 2018. gadā Plāna ieguldījumi kvalitatīvās obligācijās turpinās nodrošināt stabilu procentu ienākumu plūsmu, bet obligāciju portfeļa vērtības kāpums potenciāls ir ierobežots joprojām zemo procentu likmju dēļ.

Plāna līdzekļus paredzēts ieguldīt, dodot priekšroku vidēja un gara termiņa Baltijas un Eiropas valstu un korporatīvajām obligācijām, kā arī obligāciju fondiem, tajā skaitā arī augsta ienesīguma fondiem, lai nodrošinātu ieguldījumu diversifikāciju. Ieguldījumu vidējo termiņu līdz dzēšanai paredzēts uzturēt 3-5 gadu diapazonā.

Armands Ločmelis
Valdes priekšsēdētājs

Tarass Buka
Valdes loceklis,
Plāna pārvaldnieks

Rīgā, 2018. gada 28. februārī

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Paziņojums par līdzekļu pārvaldītāja vadības atbildību

Ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrības Luminor Asset Management IPAS vadība (turpmāk – vadība) ir atbildīga par ieguldījumu plāna "Luminor (D) Konservatīvais ieguldījumu plāns" finanšu pārskatu sagatavošanu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, kas nosaka, ka ieguldījumu plāna finanšu pārskati tiek sagatavoti saskaņā ar Starptautisko grāmatvedības standartu padomes izdotajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS).

Finanšu pārskati, kas atspoguļoti no 9. līdz 34. lappusei, sniedz patiesu priekšstatu par ieguldījumu plāna finansiālo stāvokli 2017. gada 31. decembrī, tā 2017. gada darbības rezultātiem un naudas plūsmu.

Sabiedrības vadība ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, ieguldījumu plāna aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu ieguldījumu plānā izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēršanu.

Iepriekš minētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Starptautisko grāmatvedības standartu padomes izdotajiem SFPS.

Finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā vadības pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

Armānds Ločmelis
Valdes priekšsēdētājs

Tarass Buka
Valdes loceklis,
Plāna pārvaldnieks

Rīgā, 2018. gada 28. februārī

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Nr. CA 22-01/1

Rīgā, 2018. gada 1.februārī

Turētājbankas ziņojums par laika periodu
no 2017. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31. decembrim

Saskaņā ar Valsts fondēto pensiju likumu, ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumu un 2005. gada 11. janvārī noslēgto Turētājbankas līgumu (turpmāk – Turētājbankas līgums) Luminor Bank AS (reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajā komercreģistrā; vienotais reģistrācijas numurs: 40003024725; juridiskā adrese: Rīgā, Skanstes ielā 12, LV-1013) (turpmāk – Turētājbanka) veic Luminor Asset Management IPAS (reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajā komercreģistrā; vienotais reģistrācijas numurs: 40003699053; juridiskā adrese: Rīgā, Skanstes ielā 12, LV-1013) (turpmāk – Sabiedrība) pārvaldītā ieguldījumu plāna "Luminor (D) Konservatīvais ieguldījumu plāns" (turpmāk – Plāns) turētājbankas pienākumus.

2017.gada 1.oktobrī AS DNB bankai tika pievienota Nordea Bank AB Latvijas filiāle kā rezultātā tika veikti Turētājbankas līguma grozījumi un mainīts Sabiedrības un Bankas nosaukums.

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem un Turētājbankas līgumu Turētājbankas galvenie pienākumi ir šādi:

- nodrošināt nepieciešamo Plāna kontu atvēršanu un veikt tajos ieskaitīto Plāna līdzekļu glabāšanu atbilstoši normatīvo aktu un Turētājbankas līguma noteikumiem;
- veikt operācijas ar Plāna līdzekļiem uz atbilstoša Sabiedrības rīkojuma pamata, iepriekš pārliecinoties par minētā rīkojuma atbilstību normatīvo aktu prasībām;
- sekot, lai Sabiedrības veiktās Plāna vērtības un Plāna daļas vērtības noteikšana notiktu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Turētājbanka un Sabiedrība ir solidāri atbildīgas par Plānam nodarītajiem zaudējumiem, ja Turētājbanka ir devusi piekrišanu darījumam, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām, vai nav iesniegusi pretenziju par noteikto prasību pārkāpumu.

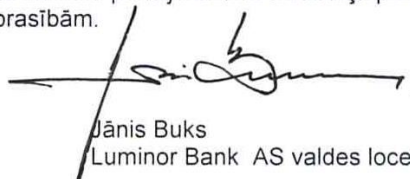
Turētājbankai ir pienākums pilnā apmērā atlīdzināt Plāna dalībniekiem un Sabiedrībai zaudējumus, kas nodarīti, ja Turētājbanka ar nolūku vai aiz neuzmanības pārkāpusi normatīvos aktus vai Turētājbankas līgumu.

Ņemot vērā Turētājbankas rīcībā esošās ziņas, ko sniegusi Sabiedrība, Turētājbanka uzskata, ka:

1. Plāna līdzekļi tiek glabāti atbilstoši Valsts fondēto pensiju likuma prasībām;
2. Plāna vērtības aprēķins atbilst Valsts fondēto pensiju likumā, Plāna prospektā un Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas noteikumos noteiktajai kārtībai;
3. Sabiedrības rīkojumi par darījumiem ar Plāna līdzekļiem atbilst Valsts fondēto pensiju likuma, 2005. gada 16. februārī starp Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru un Sabiedrību noslēgtā līguma par valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanu, Plāna prospekta un Turētājbankas līguma prasībām.

Kerli Gabrilovica
Luminor Bank AS valdes priekšsēdētāja

Jānis Buks
Luminor Bank AS valdes loceklis

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Finanšu pārskati

Aktīvu un saistību pārskats

	Piezīme	31.12.2017 EUR	31.12.2016 EUR
<u>Aktīvi</u>			
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	4	72 807 753	66 738 649
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	5	1 318 679	2 431 451
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	6	1 367 309	2 055 873
KOPĀ AKTĪVI		75 493 741	71 225 973
<u>Saistības</u>			
Uzkrātie izdevumi	7	(63 952)	(172 350)
KOPĀ SAISTĪBAS		(63 952)	(172 350)
<u>NETO AKTĪVI</u>		75 429 789	71 053 623

Pielikumi no 13. līdz 34. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Armands Ločmelis
Valdes priekšsēdētājs

Tarass Buka
Valdes loceklis,
Plāna pārvaldnieks

Rīgā, 2018. gada 28. februārī

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Ienākumu un izdevumu pārskats

	Piezīme	2017 EUR	2016 EUR
<u>Ienākumi</u>			
Procentu ienākumi par prasībām pret kredītiestādēm		25 094	10 800
Procentu ienākumi par parāda vērtspapīriem		1 461 187	1 774 887
Ienākumi no dividendēm		10 605	10 803
Realizētais ieguldījumu vērtības pieaugums/(samazinājums)	9	(215 463)	(161 990)
Nerealizētais ieguldījumu vērtības pieaugums/(samazinājums)	10	(1 155 343)	(433 212)
Pārējie ienākumi	11	2 010	44 073
Kopā ienākumi		128 090	1 245 361
<u>Izdevumi</u>			
Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam	13	(636 148)	(701 654)
Atlīdzība Turētājbankai	13	(95 057)	(88 034)
Pārējie ieguldījumu plāna pārvaldes izdevumi	12	(404)	(7 707)
Kopā izdevumi		(731 609)	(797 395)
<u>Ieguldījumu rezultātā gūtais neto aktīvu pieaugums</u>		(603 519)	447 966

Pielikumi no 13. līdz 34. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Armands Ločmelis
Valdes priekšsēdētājs

Tarass Buka
Valdes loceklis,
Plāna pārvaldnieks

Rīgā, 2018. gada 28. februārī

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Neto aktīvu kustības pārskats

	2017 EUR	2016 EUR
Neto aktīvi pārskata perioda sākumā	71 053 623	64 374 386
No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras saņemtās naudas summas	17 660 632	15 842 078
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai izmaksātās un izmaksājamās naudas summas	(12 680 947)	(9 610 807)
Neto aktīvu pieaugums no darījumiem ar Plāna daļām	<u>4 979 685</u>	<u>6 231 271</u>
ieguldījumu rezultātā gūtais neto aktīvu pieaugums/(samazinājums)	(603 519)	447 966
Neto aktīvu pieaugums pārskata periodā	<u>4 376 166</u>	<u>6 679 237</u>
Neto aktīvi pārskata perioda beigās	<u>75 429 789</u>	<u>71 053 623</u>
ieguldījumu plāna daļu skaits pārskata perioda sākumā	31 059 416	28 339 689
ieguldījumu plāna daļu skaits pārskata perioda beigās	33 247 247	31 059 416
Neto aktīvi uz vienu ieguldījumu plāna daļu pārskata perioda sākumā	2.287668	2.271528
Neto aktīvi uz vienu ieguldījumu plāna daļu pārskata perioda beigās	2.268753	2.287668

Pielikumi no 13. līdz 34. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Armands Ločmelis
Valdes priekšsēdētājs

Tarass Buka
Valdes loceklis,
Plāna pārvaldnieks

Rīgā, 2018. gada 28. februārī

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Naudas plūsmas pārskats

	2017	2016
	EUR	EUR
Naudas plūsma no pamatdarbības		
Saņemtie procentu ienākumi	1 678 027	2 137 083
Saņemtas dividendes	10 605	10 803
Vērtspapīru pirkšana	(18 132 234)	(18 348 398)
Vērtspapīru pārdošana	10 667 847	13 040 975
Termiņnoguldījumu izvietošana	(1 401 814)	(2 404 200)
Termiņnoguldījumu atgriešana	2 329 874	680 259
Ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumi	(850 872)	(839 472)
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums/(samazinājums) no pamatdarbības	(5 698 567)	(5 722 950)
Naudas plūsma no finansēšanas darbības		
No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras saņemtās naudas summas	17 660 632	15 842 078
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai izmaksātās naudas summas	(12 680 947)	(9 610 807)
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums/(samazinājums) no finansēšanas darbības	4 979 685	6 231 271
Neto naudas un tās ekvivalentu pieaugums/(samazinājums) pārskata periodā	(718 882)	508 321
Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme uz naudu un tās ekvivalentiem	30 318	(986)
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā	2 055 873	1 548 538
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	1 367 309	2 055 873

Pielikumi no 13. līdz 34. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Armands Ločmelis
Valdes priekšsēdētājs

Tarass Buka
Valdes loceklis,
Plāna pārvaldnieks

Rīgā, 2018. gada 28. februārī

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem

1. Vispārīgā informācija

1.1 Informācija par ieguldījumu plānu

Ieguldījumu plāns "Luminor (D) Konservatīvais ieguldījumu plāns" reģistrēts Finanšu un kapitāla tirgus komisijā 2005. gada 16. februārī un darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu. Plāns pārvalda pensiju 2.līmeņa jeb valsts fondēto pensijas shēmas līdzekļus.

Ieguldījumu plāna mērķis ir nodrošināt ieguldījuma vērtības palielinājumu ilgtermiņā un aizsargāt tā vērtību no straujām īstermiņa svārstībām, kas tiek panākts ar konservatīvu ieguldījumu stratēģiju, kas neparedz ieguldījumus kapitāla vērtspapīros un citos riska ziņā tiem pielīdzināmos finanšu instrumentos (ieguldījumu fondos, kas veic ieguldījumus kapitāla vērtspapīros, riska kapitāla tirgū un alternatīvo ieguldījumu fondos).

Ieguldījumu plāna līdzekļi tiek ieguldīti valsts, pašvaldību un komercsabiedrību emitētos parāda vērtspapīros (obligācijās un parādzīmēs), ieguldījumu fondos, kas veic ieguldījumus parāda vērtspapīros, kā arī termiņnoguldījumos kredītiestādēs.

Ieguldījumu plāns ir ieteicams dalībniekiem, kuriem līdz pensijas vecumam ir mazāk par 10 gadiem, vai kuri nav gatavi uzņemties lielāku ieguldījumu svārstīgumu.

Ieguldījumu plāns nav juridiska persona un tas nav emitējis pašu kapitāla akcijas vai daļas. Ieguldījumu plāna dzēšanās daļas netiek kotētas biržā un publiski tirgotas.

Ieguldījumu plānu pārvalda ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība Luminor Asset Management IPAS (turpmāk – Sabiedrība vai Līdzekļu pārvaldītājs). Sabiedrība ir reģistrēta Latvijas Republikā 2004. gada 10. septembrī un darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu.

Sabiedrības juridiskā adrese ir Skanstes iela 12, Rīga, LV–1013 Latvija.

Sabiedrība pārvalda arī divus citus valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānus: Luminor Sabalansētais ieguldījumu plāns (iepriekšējais nosaukums - DNB Sabalansētais ieguldījumu plāns) un Luminor (D) Aktīvais ieguldījumu plāns (iepriekšējais nosaukums - DNB Aktīvais ieguldījumu plāns).

Finanšu pārskatus ir apstiprinājusi Sabiedrības vadība.

1.2 Pensiju sistēma Latvijā

Šis apraksts ir sniegts vispārīgas informācijas nolūkos. Pilnīgu informāciju dalībnieki var iegūt Plāna Prospektā un likumdošanas aktos.

Latvijā ir izveidota trīs līmeņu pensiju sistēma. Sistēma apvieno katra personīgās intereses pensiju apdrošināšanā ar paaudžu solidaritātes principu.

Pensiju 1. līmenis – valsts obligātā nefondētā jeb neuzkrājošā pensiju shēma, kurā iesaistās visi sociālās apdrošināšanas iemaksu veicēji. Tas ir balstīts uz paaudžu un dzimumu solidaritātes principa, ka iedzīvotāju maksājumi vecuma pensijām netiek uzkrāti kā ilgtermiņa ieguldījumi, bet izlietoti, lai izmaksātu vecuma pensijas esošajai pensionāru paaudzei. Pensiju sistēmas 1. līmenis tika ieviests 1996. gada 1. janvārī, un tā dalībnieki ir visi iedzīvotāji, kas ir veikuši sociālā nodokļa iemaksas. Pensiju sistēmas 1. līmenis nodrošina ar vecuma pensiju visus, kam darba stāžs sasniedz 15 gadus. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (turpmāk – VSAA) aprēķina un izmaksā 1. līmeņa vecuma pensiju.

Pensiju 2. līmenis (valsts fondēto pensiju shēma) tika ieviests 2001. gada 1. jūlijā. Sākot ar šo datumu, daļa no dalībnieku veiktajām valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām netiek izmaksāta esošajiem pensionāriem, bet gan ieguldīta un uzkrāta dalībnieka pensijai. Ieguldījumu mērķis ir nodrošināt, lai pensijas kapitāls pieaugtu straujāk nekā inflācija un vidējā darba alga valstī.

Pašreiz sociālā nodokļa likme darba devējiem un darba ņēmējiem ir 34.09% no algotā darbā aprēķinātiem ienākumiem. 20% no darba ienākumiem tiek reģistrēti individuālā pensijas kontā. No atlikušās iemaksu daļas tiek izmaksāti bezdarba, darba negadījumu, slimības u.c. pabalsti

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

1. Vispārīgā informācija (turpinājums)

1.2 Pensiju sistēma Latvijā (turpinājums)

20% no darba ienākumiem tiek pārdalītas starp pensiju sistēmas 1. un 2. līmeni sākotnēji attiecīgi 18% un 2%, 2007. gadā – 16% un 4%, 2008. gadā – 12% un 8%, 2009., 2010., 2011. un 2012. gadā – 18% un 2%, 2013.gadā un 2014.gadā – 16% un 4%, 2015.gadā – 15% un 5%, bet no 2016.gadā un turpmāk – 14% un 6%. Tādējādi papildu iemaksas, pievienojoties pensiju sistēmas 2. līmenim, nav jāveic un kopējās sociālā nodokļa iemaksas nemainās.

Pensiju sistēmas 2. līmeni administrē VSAA, kas ir atbildīga par dalībnieku sociālo iemaksu reģistrēšanu dalībnieka kontā un to uzskaiti. Daļa no šo funkciju veikšanas uz līguma pamata ir nodota Latvijas Centrālajam depozitārijam. Katram dalībniekam ir tiesības izvēlēties līdzekļu pārvaldītāju, kas pārvaldīs dalībnieka uzkrātās iemaksas, iesniedzot iesniegumu VSAA. Dalībnieki var mainīt izvēlēto līdzekļu pārvaldītāju vienu reizi gadā un divas reizes gadā ieguldījumu plānu viena līdzekļu pārvaldītāja ietvaros. VSAA veic dalībnieku kapitāla iemaksas un izmaksas (skat. 2.10. pielikumu).

Līdz 2002. gada beigām vienīgais fondēto pensiju līdzekļu pārvaldītājs bija Valsts kase. Privāto līdzekļu pārvaldītāju piedāvātie ieguldījuma plāni sāka darboties 2003. gada 1. janvārī. Valsts Kase pārtrauca fondēto pensiju līdzekļu pārvaldi 2007. gada oktobrī, un plāna aktīvi tika pārdalīti starp privātajiem pārvaldītājiem. Piedalīšanās 2.pensiju līmenī ir obligāta tiem, kas dzimuši pēc 1971.gada 1.jūlija).

Pensiju sistēmas 3. līmenis (privātā brīvprātīgā pensiju shēma) paredz, ka dalībnieku pašu un viņu labā brīvprātīgi veiktās naudas līdzekļu iemaksas privātajos pensiju fondos tiek ieguldītas finanšu tirgos un uzkrātas, lai veidotu papildu uzkrājumus savai vecuma pensijai.

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi

Šie finanšu pārskati ir sagatavoti, pamatojoties uz zemāk minētajiem grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principiem. Šie principi ir izmantoti iepriekšējos gados, ja vien nav norādīts citādi.

2.1 Uzskaites pamati

Šie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Starptautisko grāmatvedības standartu padomes izdotajiem SFPS.

Finanšu pārskati ir sagatavoti, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi, papildus pielietojot finanšu aktīvu novērtēšanu patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Visi rādītāji finanšu pārskatos ir norādīti eiro (EUR), ja nav norādīts citādi.

26. Starptautiskais grāmatvedības standarts (turpmāk – SGS) netiek piemērots šo finanšu pārskatu sagatavošanā, jo Plāns ietilpst valsts izveidotā pensiju sistēmā. Plāna rīcībā nav informācija par saņemto līdzekļu īpašniekiem un tas neadministrē un tam nav pieeja pensiju izmaksu aprēķiniem. Saņemamo naudas summu apmērs ir atkarīgs no dalībnieku valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām.

A) Izmaiņas grāmatvedības politikā un informācijas atklāšanā

Piemērotās grāmatvedības politikas atbilst iepriekšējā finanšu gada politikām, izņemot šādus grozītus SFPS, kurus Plāns ir pieņēmuši, sākot ar 2017. gada 1. janvāri:

- **SGS Nr. 12 “Ienākuma nodokļi”:** *Atliktā nodokļa aktīva atzīšana par neizmantotiem nodokļu zaudējumiem*
Šo grozījumu mērķis ir paskaidrot, kā uzskaitīt atliktā nodokļa aktīvu par neizmantotiem nodokļu zaudējumiem, lai novērstu SGS Nr. 12 “Ienākuma nodokļi” piemērošanas dažādību praksē. Konkrēti jautājumi, kas praksē tikuši risināti dažādi, saistās ar atskaitāmo pagaidu starpību patiesās vērtības samazināšanās gadījumā, aktīva atgūšanu lielākā apmērā nekā tā uzskaites vērtība, iespējamu ar nodokli apliekamu peļņu nākotnē un summāro novērtējumu pretstatā atsevišķajam. Šie grozījumi Plānam nav piemērojami.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi (turpinājums)

2.1 Uzskaites pamati (turpinājums)

- **SGS Nr. 7 “Naudas plūsmas pārskats”: Informācijas atklāšana**
Grozījumu mērķis ir nodrošināt tādas informācijas sniegšanu, kas ļautu finanšu pārskatu lietotājiem izvērtēt izmaiņas Koncerna/Sabiedrības saistībās, kas izriet no finansēšanas darbības, tajā skaitā gan izmaiņas, kas izriet no naudas plūsmām, gan izmaiņas, kas nav saistītas ar naudas līdzekļiem. Grozījumi nosaka, ka viens no veidiem, kā izpildīt šādu informācijas atklāšanas prasību, ir finanšu stāvokļa pārskatā saskaņot to saistību sākuma un beigu atlikumus, kas izriet no finansēšanas darbības, tajā skaitā atspoguļojot izmaiņas, kas izriet no finansēšanas darbības naudas plūsmām, izmaiņas, ko radījusi kontroles zaudēšana pār meitas sabiedrībām vai citām sabiedrībām, ārvalstu valūtu kursu izmaiņu ietekmi, patiesās vērtības izmaiņas un citas izmaiņas. Šie grozījumi Plānam nav piemērojami.
- **SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2014. – 2016. gada ciklam**, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Tālāk minētos ikgadējos uzlabojumus ES vēl nav apstiprinājusī. Šie uzlabojumi nav ietekmējuši Plāna finanšu pārskatu.
  - **SFPS Nr. 12 “Informācijas atklāšana par līdzdalību citās sabiedrībās”**. Grozījumi precizē, ka SFPS Nr. 12 noteiktās informācijas atklāšanas prasības, izņemot prasības attiecībā uz apkopoto informāciju par meitas sabiedrībām, kopuzņēmumiem un asociētajām sabiedrībām, piemērojamas sabiedrības līdzdalībai meitas sabiedrībā, kopuzņēmumā vai asociētajā sabiedrībā, kas klasificēta kā turēta pārdošanai, turēta sadalei vai kā pārtrauktas darbības saskaņā ar SFPS Nr. 5

B) Standarti, kas ir izdoti, bet vēl nav stājušies spēkā un nav piemēroti pirms spēkā stāšanās datuma

- **SFPS Nr. 9 “Finanšu instrumenti”: Klasifikācija un novērtēšana**
Standarts ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un tā agrāka piemērošana ir atļauta. SFPS Nr. 9 “Finanšu instrumenti” galīgā versija atspoguļo visas finanšu instrumentu standarta izstrādes posmus un aizstāj SGS Nr. 39 “Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana” un visas iepriekšējās SFPS Nr. 9 versijas. Standarts ievieš jaunas finanšu instrumentu klasifikācijas un novērtēšanas prasības, kā arī principus, kas piemērojami vērtības samazināšanās noteikšanai un riska ierobežošanas uzskaitē. Vadība ir izvērtējusi šī standarta ietekmi un uzskata, ka šī standarta ieviešana Plānu neietekmēs.
- **SFPS Nr. 15 “Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem”**
Standarts ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk. SFPS Nr. 15 nosaka piecu soļu modeli, kas tiks piemērots ieņēmumiem, kas gūti no līguma, kas noslēgts ar klientu (ar dažiem izņēmumiem), neatkarīgi no darījuma veida vai nozares, kurā gūti attiecīgie ieņēmumi. Standarta prasības attieksies arī uz peļņas un zaudējumu atzīšanu un novērtēšanu, kas izriet no tādu nefinanšu aktīvu pārdošanas, kurus sabiedrība nav saražojusi vai izveidojusi savas parastās uzņēmējdarbības gaitā (piemēram, pamatlīdzekļu vai nemateriālo ieguldījumu pārdošana). Būs jāsniedz visaptveroša informācija, tajā skaitā kopējo ieņēmumu sadalījums, informācija par līguma izpildes pienākumiem, izmaiņām līguma aktīvu un saistību atlikumos starp periodiem un galvenajiem vērtējumiem un aplēsēm. Vadība ir izvērtējusi šī standarta ietekmi un uzskata, ka šī standarta ieviešana Plānu neietekmēs.
- **SFPS Nr. 15 “Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem” (Precizējumi)**
Precizējumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta. Precizējumu mērķis ir paskaidrot SGSP nolūkus, izstrādājot SFPS Nr. 15 “Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem” ietvertās prasības, īpaši, attiecībā uz identificējošo izpildes pienākumu uzskaiti, mainot “atsevišķi identificējama” principa formulējumu, apsvērumus par pilnvarotāju un pilnvarnieku, tajā skaitā, izvērtējot, vai sabiedrība ir pilnvarotājs vai pilnvarnieks, kā arī kontroles principa un licencēšanas piemērošanu, sniedzot papildu norādījumus intelektuālā īpašuma un autortiesību uzskaitē. Precizējumi arī sniedz papildu praktiskus ieteikumus sabiedrībām, kas vai nu pilnībā piemēro SFPS Nr. 15 ar atpakaļejošu datumu, vai izvēlas piemērot modificēto retrospektīvo pieeju. Vadība ir izvērtējusi šī standarta ietekmi un uzskata, ka šī standarta ieviešana Plānu neietekmēs.
- **SFPS Nr. 16 “Noma”**
Standarts ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk. SFPS Nr. 16 nosaka nomas atzīšanas, novērtēšanas, uzrādīšanas un attiecīgās informācijas atklāšanas principus, ka jāievēro abām nomas līguma pusēm, proti, klientam (“nomniekam”) un piegādātājam (“iznomātājam”). Saskaņā ar jauno standartu nomniekiem savos finanšu pārskatos jāatzīst lielākā daļa nomas līgumu. Nomniekiem būs jāizmanto vienāds uzskaites modelis attiecībā uz visiem nomas līgumiem ar atsevišķiem izņēmumiem. Iznomātāja veiktā uzskaitē būtiski nemainās. Plānu neietekmēs šī standarta ieviešana

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi (turpinājums)

2.1 Uzskaites pamati (turpinājums)

- **SFPS Nr. 2 “Akciju maksājumi”:** *Darījumu klasifikācija un novērtēšana, kuros norēķini tiek veikti ar akcijām (Grozījumi)*
Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta. Grozījumos ietvertas uzskaites prasības attiecībā uz garantēto un negarantēto nosacījumu ietekmi uz tādu darījumu novērtēšanu, kuros maksājumi veikti ar akcijām, norēķinoties naudā, prasības darījumu uzskaitē, kuros neto norēķini tiek veikti ar akcijām, un ieturējuma nodokļa saistību uzskaitē, kā arī tādu maksājumu ar akcijām nosacījumu grozīšanai, kas maina darījumu klasifikāciju no naudas darījumiem un darījumiem, kuros maksājumi tiek veikti ar akcijām. Šo grozījumu ieviešana neietekmēs Plāna finanšu stāvokli.
- **SGS Nr. 40 “Ieguldījuma īpašums”:** *Pārņemšana uz ieguldījuma īpašumu posteni (Grozījumi)*
Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta. Grozījumi paskaidro, kad sabiedrībai būtu jāpārņemas īpašums, tajā skaitā īpašums, kura būvniecība vai izveide vēl nav pabeigta, uz ieguldījuma īpašumu posteni vai jāizslēdz no šī posteņa. Saskaņā ar jaunajiem grozījumiem izmantošanas veida maiņa notiek, kad īpašums atbilst ieguldījuma īpašumu definīcijai vai vairs tai neatbilst un ja šādai izmantošanas veida maiņai ir pietiekami pierādījumi. Tikai vadības plānu maiņa attiecībā uz īpašumu izmantošanu nav pietiekams pierādījums izmantošanas veida maiņai. Šo grozījumu ieviešana neietekmēs Plāna finanšu stāvokli.
- **SFPS Nr. 9 “Finanšu instrumenti”:** *Priekšlaicīgas atmaksas elementi ar negatīvu kompensāciju (Grozījumi)*
Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta. Grozījumi paredz, ka finanšu aktīvus, kas ļauj vai pieprasa līgumslēdzējam pusei samaksāt vai saņemt samērīgu kompensāciju par priekšlaicīgu līguma izbeigšanu (tādējādi no aktīva turētāja perspektīvas varētu rasties “negatīva kompensācija”), var novērtēt amortizētajā iegādes vērtībā vai patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanas atzīšanu citos visaptverošos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Šos grozījumus ES vēl nav apstiprinājusi. Šo grozījumu ieviešana neietekmēs Plāna finanšu stāvokli.
- **SGS Nr. 28 “Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos”:** *Ilgtermiņa ieguldījumi asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos (Grozījumi)*
Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta. Grozījumi aplūko jautājumu, vai ilgtermiņa ieguldījumu asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos, kas pēc būtības veido “neto līdzdalību” asociētajā sabiedrībā vai kopuzņēmumā, novērtēšana, jo īpaši saistībā ar to vērtības samazināšanās uzskaiti, jāveic saskaņā ar SFPS Nr. 9, SGS Nr. 28 vai abiem šiem standartiem. Grozījumi paskaidro, ka tādiem ilgtermiņa ieguldījumiem, kuru uzskaitē netiek izmantota pašu kapitāla metode, sabiedrība piemēro SFPS Nr. 9 “Finanšu instrumenti”, pirms tā piemērojusi SGS Nr. 28. Piemērojot SFPS Nr. 9, sabiedrība neņem vērā nekādas ilgtermiņa ieguldījumu uzskaites vērtības korekcijas, kas rodas, piemērojot SGS Nr. 28. Šos grozījumus ES vēl nav apstiprinājusi. Šo grozījumu ieviešana neietekmēs Plāna finanšu stāvokli.
- **SFPIK 22. interpretācija:** *Darījumi ārvalstu valūtās un priekšapmaksas*
Interpretācija ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un tās agrāka piemērošana ir atļauta. Interpretācijā precizēta uzskaitē, kas piemērojama darījumiem, kas ietver priekšapmaksu ārvalstu valūtā. Interpretācija attiecas uz darījumiem ārvalstu valūtās, ja sabiedrība atzīst nemonētāru aktīvu vai nemonētāras saistības, kas izriet no priekšapmaksas veikšanas vai saņemšanas, pirms tā atzīst attiecīgo aktīvu, izmaksas vai ieņēmumus. Interpretācija paredz, ka valūtas kursa noteikšanas nolūkā par darījuma datumu tiek pieņemts nemonētārā priekšapmaksas aktīva vai nākamo periodu ieņēmumu saistību sākotnējās atzīšanas datums. Ja tiek veikti vai saņemti daudzi avansa maksājumi, tad sabiedrībai jānosaka katras priekšapmaksas veikšanas vai saņemšanas darījuma datums. Šo interpretāciju ES vēl nav apstiprinājusi. Šīs interpretācijas ieviešana neietekmēs Plāna finanšu stāvokli.

SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2014. – 2016. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi attiecībā uz SFPS Nr.1 “Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja pieņemšana” un SGS Nr. 28 “Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos” ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk. Ir atļauta SGS Nr. 28 “Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos” agrāka piemērošana. Šos ikgadējos uzlabojumus ES vēl nav apstiprinājusi. Šo uzlabojumu ieviešana neietekmēs Plāna finanšu stāvokli.

- **SFPS Nr. 1 “Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja lietošana”.** Šie uzlabojumi atceļ pirmreizējiem šo standartu pieņēmējiem piemērojamos īstermiņa atbrīvojumus no informācijas atklāšanas par finanšu instrumentiem, darbinieku pabalstiem un ieguldījuma sabiedrībām.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi (turpinājums)

2.1 Uzskaites pamati (turpinājums)

- **SFPS Nr. 12 “Informācijas atklāšana par līdzdalību citās sabiedrībās”.** Grozījumi precizē, ka SFPS Nr. 12 noteiktās informācijas atklāšanas prasības, izņemot prasības attiecībā uz apkopoto informāciju par meitas sabiedrībām, kopuzņēmumiem un asociētajām sabiedrībām, piemērojamas sabiedrības līdzdalībai meitas sabiedrībā, kopuzņēmumā vai asociētajā sabiedrībā, kas klasificēta kā turēta pārdošanai, turēta sadalei vai kā pārtrauktas darbības saskaņā ar SFPS Nr. 5.
- **SFPIK 22. interpretācija: Neskaidrība par ienākuma nodokļu piemērošanu**
Interpretācija ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, un tās agrāka piemērošana ir atļauta. Interpretācija aplūko ienākuma nodokļu uzskaiti, ja nodokļu piemērošana saistīta ar neskaidrību, kas ietekmē SGS. Nr. 12 piemērošanu. Interpretācija sniedz norādījumus par to, vai neskaidros nodokļu piemērošanas gadījumos aplūkot atsevišķi vai kopā, pamatnostādnes attiecībā uz nodokļu administrācijas veiktajām pārbaudēm un atbilstošas metodes izvēli attiecīgās neskaidrības atspoguļošanai un faktu un apstākļu izmaiņu uzskaitē. Šo interpretāciju ES vēl nav apstiprinājusi. Šīs interpretācijas ieviešana neietekmēs Plāna finanšu stāvokli.

SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2015. – 2017. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta. Šos ikgadējos uzlabojumus ES vēl nav apstiprinājusi. Šo uzlabojumu ieviešana neietekmēs Plāna finanšu stāvokli.

- **SFPS Nr. 3 “Uzņēmējdarbības apvienošana” un SFPS Nr. 11 “Kopīgas struktūras”:** SFPS Nr. 3 grozījumi paskaidro, ka brīdī, kad sabiedrība iegūst kontroli pār uzņēmumu, kas ir kopīgas darbības forma, tā pārvērtē savu iepriekšējo līdzdalību šajā uzņēmumā. SFPS Nr. 11 grozījumi paskaidro, ka brīdī, kad sabiedrība iegūst kopīgu kontroli pār uzņēmumu, kas ir kopīgas darbības forma, tā nepārvērtē savu iepriekšējo līdzdalību šajā uzņēmumā.
- **SGS Nr. 12 “Ienākuma nodokļi”:** Grozījumi paskaidro, ka ienākuma nodoklis par maksājumiem par finanšu instrumentiem, kas klasificēti kā pašu kapitāla instrumenti, jāatzīst atbilstoši tam, kur atzīti darījumi vai notikumi, kas radījuši sadalāmu peļņu.
- **SGS Nr. 23 “Aizņēmumu izmaksas”:** Grozījumi paskaidro standarta 14. punktu, proti, kad kritērijiem atbilstošs aktīvs ir gatavs tā paredzētajai izmantošanai vai pārdošanai un dažas no ar šo kritērijiem atbilstošo aktīvu saistīto aizņēmumu summām šajā brīdī vēl nav atmaksātas, šāds aizņēmums jāiekļauj līdzekļos, kurus sabiedrība aizņemas vispārējā kārtībā.

2.2 Procentu un dividenžu ienākumi

Procentu ieņēmumi tiek atzīti tajā pārskata periodā, kad tie radušies, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, un tajā iekļauti procentu ienākumi no parādu vērtspapīriem un termiņnoguldījumiem.

Dividenžu ienākumi tiek atzīti brīdī, kad rodas tiesības saņemt maksājumu.

2.3 Pirmās dienas peļņas vai zaudējumu atzīšana

Starpība starp iegādes cenu un finanšu instrumenta vērtību (turpmāk – pirmās dienas peļņa vai zaudējumi) netiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā iegādes brīdī. Pirmās dienas peļņas vai zaudējumu atzīšana tiek noteikta katram darījumam atsevišķi. Starpība tiek vai nu atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā darījuma termiņa laikā, vai nu atzīšana tiek atlikta līdz brīdim, kad var noteikt finanšu instrumenta patieso vērtību, pamatojoties uz tirgus informāciju, vai tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā finanšu instrumenta dzēšanas vai atsavināšanas brīdī. Finanšu instruments turpmāk tiek uzskaitīts patiesajā vērtībā ar atliktās pirmās dienas peļņas vai zaudējumu korekcijām. Patiesās vērtības izmaiņas tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, neveicot korekcijas atliktajā pirmās dienas peļņā vai zaudējumos.

2.4 Izdevumi

Par ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanu un apkalpošanu Līdzekļu pārvaldītājs saņem atlīdzību, kas maksimālajā apmērā ir 1.37% gadā no ieguldījumu plāna aktīvu vidējās vērtības, tajā skaitā 0.87% atlīdzības pastāvīgā daļa un 0.50% atlīdzības mainīgā daļa. Atlīdzības pastāvīgā daļa Līdzekļu pārvaldītājam tiek aprēķināta katru darba dienu un izmaksāta par katru kalendāro mēnesi. Atlīdzības mainīgā daļa Līdzekļu pārvaldītājam tiek aprēķināta katru darba dienu un izmaksāta par gadu, atkarīgi no ieguldījumu plāna darbības rezultāta.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi (turpinājums)

2.4 Izdevumi (turpinājums)

Turētājbanka glabā ieguldījumu plāna līdzekļus, veic to uzskaiti un Līdzekļu pārvaldītāja uzdevumā veic darījumus ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un citus Turētājbankas līgumā, LR normatīvajos aktos un Prospektā noteiktos pienākumus. Turētājbanka darbojas neatkarīgi no Līdzekļu pārvaldītāja un vienīgi ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs. Par ieguldījumu plāna līdzekļu glabāšanu un citu Turētājbankas līgumā noteikto pakalpojumu sniegšanu, tajā skaitā komisijas maksas par ieguldījumu plāna norēķinu, vērtspapīru un emisijas kontu apkalpošanu, Turētājbanka saņem atlīdzību 0.13% gadā apmērā no ieguldījumu plāna aktīvu vidējās vērtības. Atlīdzība Turētājbankai tiek aprēķināta katru darba dienu un izmaksāta par katru kalendāro mēnesi.

2.5 Finanšu aktīvi

Plāna finanšu aktīvi tiek klasificēti sekojošās kategorijās: finanšu aktīvi pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā un aizdevumi un debitoru parādi. Klasifikācija ir atkarīga no finanšu aktīva iegādes nolūka. Plāna pārvaldnieks nosaka finanšu aktīvu klasifikāciju to sākotnējā atzīšanas brīdī un pārskata to klasifikāciju katrā pārskata datumā.

Atzīšana/izslēgšana no aktīviem

Finanšu aktīvu iegāde un pārdošana tiek atzīta norēķinu veikšanas dienā. Finanšu aktīvus beidz atzīt, kad tiesības uz naudas plūsmām no finanšu aktīviem beidzas vai kad Plāns ir nodevis visus īpašumtiesībām raksturīgos riskus un atdevi. Finanšu aktīvi pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā tiek sākotnēji uzskaitīti patiesajā vērtībā, visas ar darījuma slēgšanu saistītās izmaksas tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(a) *Finanšu aktīvi pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā*

Klasifikācija

Finanšu aktīvi pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc Plāna pārvaldnieka lēmuma tiek klasificēti kategorijā „Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā”. Finanšu aktīvi klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā tiek pārvaldīti un to rādītāji tiek vērtēti pēc patiesās vērtības saskaņā ar Plāna ieguldījumu politiku. Līdzekļu pārvaldītājs vērtē finanšu aktīvus, balstoties uz to patieso vērtību un citu finansiāla rakstura informāciju

Novērtēšana

Finanšu aktīvi pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā. Pārvērtēšanas peļņa vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Procentu ieņēmumi no finanšu aktīviem pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā tiek aprēķināti, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, un tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Dividendes no finanšu aktīviem pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kad ir nodibinātas tiesības saņemt maksājumu.

Patiesās vērtības noteikšana

Aktīvā tirgū kotētiem finanšu aktīviem patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot kotētās tirgus cenas bilances datumā. Plānam nav finanšu aktīvi klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kas netiek tirgoti aktīvā tirgū. Kotētā tirgus cena ir pēdējā darījuma cena attiecīgās biržas tirdzniecības sesijas slēgšanas brīdī vai pēdējā pieejamā kotētā šo vērtspapīru pirkšanas cena attiecīgajā biržā, ja aprēķina dienā attiecīgās biržas tirdzniecības sesijā darījumi nav reģistrēti.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi (turpinājums)

2.5 Finanšu aktīvi (turpinājums)

(b) *Aizdevumi un debitoru parādi*

Aizdevumi un debitoru parādi ir neatvasināti finanšu aktīvi, kas nekotējas aktīvā tirgū, ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem. Aizdevumi un debitoru parādi bilancē ir klasificēti kā “Termiņnoguldījumi” un “Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm”.

Aizdevumi un debitoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu likmju metodi, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam. Uzkrājumi vērtības samazinājumam tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi, ka Plāns nevarēs saņemt parādus pilnā vērtībā atbilstoši sākotnēji noteiktiem atmaksas termiņiem. Būtiskas debitora finanšu grūtības, varbūtība, ka tiks sākta bankrota procedūra vai reorganizācija, kā arī maksājumu saistību nepildīšana, ir pazīmes, ka aizdevumu un debitoru parādu vērtība ir samazinājusies. Uzkrājums vērtības samazinājumam ir starpība starp aktīva bilances vērtību un aplēstās nākotnes naudas plūsmas pašreizējo vērtību, kas noteikta, diskontējot ar efektīvo procentu likmi. Uzkrājumu izmaiņas tiek iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.6 Nodokļu saistības

Plāns nav juridiska persona, tādēļ tas saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanas prasībām nav uzņēmumu ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa maksātājs.

2.7 Ārvalstu valūtu pārvērtēšana euro

(a) *Darījumos izmantotā un uzskaites valūta*

Plāna finanšu pārskatu posteņi tiek uzskaitīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā Sabiedrība darbojas (uzskaites valūta). Finanšu pārskatu posteņi ir izteikti euro (EUR), kas ir Plāna uzskaites un pārskatu valūta.

(b) *Darījumi un atlikumi*

Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti uzskaites valūtā pēc noteiktā valūtas kursa attiecīgā darījuma veikšanas dienā. Šo darījumu veikšanas un monetāro aktīvu un saistību, kas izteikti ārvalstu valūtās, pārrēķināšanas euro pēc gadu beigu kursa rezultātā gūtā peļņa vai zaudējumi tiek atspoguļoti attiecīgā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Nemonetāro aktīvu un saistību pārvērtēšanas rezultātā gūtā peļņa vai zaudējumi tiek atspoguļoti attiecīgā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā ieguldījumu vērtības pieaugums vai samazinājums.

Izmantotie valūtas kursi:

	31.12.2017 1 EUR	31.12.2016 1 EUR
NOK	9.8403	9.0863
USD	1.1993	1.0541

2.8 Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no bankas kontu atlikumiem un citiem īstermiņa augsti likvīdiem ieguldījumiem ar termiņu, kas mazāks par 3 mēnešiem

Naudas plūsmas pārskats sastādīts pēc tiešās metodes.

2.9 Uzkrātie izdevumi

Uzkrātie izdevumi tiek sākotnēji atzīti pēc patiesās vērtības un vēlāk uzrādīti amortizētajās izmaksās, izmantojot efektīvo procentu metodi.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi (turpinājums)

2.10 Ieguldījumu plāna daļas

Lai nodrošinātu shēmas administrēšanas procesu līdzekļi tiek izteikti ieguldījumu plāna dzēšamās daļās (turpmāk – ieguldījuma plāna daļas) (skat. 1.2. pielikumu). Ieguldījumu plāna daļa ir ieguldījumu plānā iemaksāto līdzekļu uzskaites vienība, kas tiek izmantota darījumos ar šiem līdzekļiem. Ieguldījumu plāna daļa nav vērtspapīrs un tā nav iekļauta fondu biržu sarakstos.

Plāna daļas vērtība mainās atkarībā no ieguldījumu plāna darbības rezultātiem. Katras darbības beigās Līdzekļu pārvaldītājs aprēķina ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību un ieguldījumu plāna daļas vērtību. Ieguldījumu plāna daļas vērtība ir attiecība starp ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību uz aprēķina brīdi un uz aprēķina brīdi daļu skaitu. Ieguldījumu plāna daļas vērtību lieto ieguldījumu plāna daļu skaita aprēķināšanai un dzēšanai.

Ieguldījumu plāns saņem naudas summas plāna kontā Turētājbankā piecu darbdienu laikā pēc VSAA veiktās obligāto iemaksu reģistrēšanas dalībnieka kontā. Līdzekļu pārvaldītājs saņemtos naudas līdzekļus izsaka ieguldījumu plāna daļās un reģistrē ieguldījumu plāna daļu reģistrā.

Ieguldījumu plāna daļas Līdzekļu pārvaldītājs dzēš, saņemot no VSAA rakstisku rīkojumu par ieguldījumu plāna daļu dzēšanu ar norādi par dzēšamo ieguldījumu plāna daļu skaitu. Ieguldījumu plāna daļas var tikt dzēstas, ja dalībnieks iesniedz VSAA attiecīgu iesniegumu par līdzekļu pārvaldītāja vai ieguldījumu plānu maiņu, tiek sasniegts pensionēšanās vecums vai VSAA saņem informāciju par shēmas dalībnieka nāvi. Pārskaitāmā summa ir no VSAA saņemtā rīkojumā norādītā dzēšamo ieguldījumu plāna daļu skaita reizinājums ar ieguldījumu plāna daļas vērtību attiecīgajā aprēķina periodā. Pārskaitāmo summu Līdzekļu pārvaldītājs pārskaita uz VSAA norādīto kontu ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc ieguldījumu plāna daļu dzēšanas rīkojuma saņemšanas.

Līdzekļu saņemšana un dzēšana tiek atspoguļoti neto aktīvu kustības pārskatā kā darījumi ar ieguldījumu plāna daļām.

2.11 Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un bilancē uzrādīti neto vērtībā gadījumos, ja pastāv juridiskas tiesības veikt šo posteņu ieskaitu vai posteņi tiks dzēsti to neto vērtībā, vai arī aktīvi tiks dzēsti, un saistības nokārtotas vienlaicīgi.

2.12 Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi

Plāns izmanto aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē atzīto aktīvu un saistību novērtējumu nākamajā finanšu gadā. Aplēses un pieņēmumi tiek regulāri izvērtēti un tie ir balstīti uz vēsturisko pieredzi un citiem faktoriem, tai skaitā paredzamajiem nākotnes notikumiem, kuri tiek uzskatīti par iespējamiem konkrētajos apstākļos. Šādas aplēses un pieņēmumi ir aprakstīti turpmāk:

Patiesajā vērtībā novērtētie vērtspapīri. Plāns ir noteicis vērtspapīru patiesās vērtības novērtēšanas principus un metodes, to izvēles un pielietošanas kārtību, ka arī vērtspapīru novērtēšanā izmantojamās informācijas avotus un to izmantošanas hierarhiju. Galvenie principi:

- aktīvā tirgū tirgoto vērtspapīru patiesās vērtības noteikšanai tiek izmantotas biržās vai ticamos informācijas avotos publicētās pieprasījuma (BID) cenas vai pēdējās darījuma cenu;
- gadījumos, ja vērtspapīra patieso vērtību nav iespējams ticami novērtēt, tā vērtība tiek noteikta amortizētajā iegādes vērtībā (parāda vērtspapīriem) vai iegādes vērtībā (kapitāla vērtspapīriem), kādā vērtspapīrs sākotnēji ticis atzīts.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

3. Informācija par risku pārvaldīšanu

Galvenie risku veidi, kas skar Plāna darbību un ko Plāna pārvaldnieks pārvalda, ir tirgus risks, kredītrisks un likviditātes risks.

(a) Tirgus risks

Novērtējot un pārvaldot tirgus risku, Plāna pārvaldnieks izdala 3 galvenos risku veidus – procentu likmju risks, valūtas risks un cenu svārstību risks. Tirgus risks ir iespēja ciest zaudējumus no tirgus nosacījumu izmaiņām, kas ietekmē kādu aktīvu kategoriju vai tirgu kopumā. Tirgus risks tiek novērtēts, veicot kritiskās situācijas analīzi. Kritiskās situācijas analīzei izmanto tirgus riska jutīguma testus un scenāriju analīzi (skat. zemāk). Jutīguma testus veic, lai noteiktu atsevišķa faktora ietekmi uz Plāna vērtību. Scenāriju analīzi veic, lai noteiktu vairāku faktoru nelabvēlīgu izmaiņu ietekmi uz Plāna vērtību.

Procentu likmju risks – 1) patiesās vērtības procentu likmju risks ir risks, ka mainoties tirgus procentu likmēm, var mainīties patiesajā vērtībā novērtēto aktīvu bilances vērtība, kas ietekmē Plāna darbības rezultātus; 2) naudas plūsmas procentu likmju risks ir risks, ka mainoties tirgus procentu likmēm, mainīsies Plāna procentu ieņēmumi no Plāna aktīviem, kuriem ir noteikta mainīgā procentu likme. Plāna pārvaldnieks seko procentu likmju tendencēm Latvijas un starptautiskajos finanšu tirgos un pieņem lēmumu par portfeļa termiņa struktūru, pamatojoties uz piesardzīgām prognozēm par procentu likmju paredzamo attīstību. Vidējais svērtais procentu likmju indekss (*duration*) parāda vērtspapīriem palielinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2017. gada beigās tas bija 4 gadi, bet 2016. gada beigās – 3.9 gadi). Ieguldījumi parāda vērtspapīros tiek veikti ar aprēķinu, lai to beigu termiņš nekoncentrētos kādā termiņstruktūras punktā, bet iespējami plašā termiņstruktūras diapazonā. Plāna pārvaldnieks nelieto atvasinātos finanšu instrumentus procentu likmju riska samazināšanai.

Procentu likmju risks un tā ietekme uz noguldījumu un parāda vērtspapīru cenām ir noteikta dažādām noguldījumu un parāda vērtspapīru kategorijām, atkarībā no to termiņa, valūtas un iespējamās procentu likmes izmaiņas. Norēķinu kontiem tiek noteiktas gan fiksētas, gan mainīgas procentu likmes. Līdz ar to norēķinu kontu procentu likmes palielinājums radīs Plāna ienākumu palielinājumu. Pārvērtējot patiesajā vērtībā parāda vērtspapīrus ar fiksētu procentu likmi, to vērtība mainīsies pretēji procentu likmju izmaiņām, proti, procentu likmes palielinājums samazina parāda vērtspapīru cenu, un otrādi. Parāda vērtspapīru ietekme uz Plāna ienākumiem aprēķināta kā iespējamās ienesīguma likmes izmaiņas reizinājums ar attiecīgās kategorijas vidējo svērto termiņu līdz dzēšanai (*duration*). Tiek pieņemts, ka 2. kārtas ienesīguma izmaiņas (*convexity*) ietekme uz parāda vērtspapīru cenām ir nebūtiska. Parāda vērtspapīriem ar mainīgu procentu likmi tirgus procentu likmju kritums tādā pašā apmērā samazinās kupona likmi un Plāna procentu ieņēmumus. Tādējādi patiesās vērtības procentu likmju risks un naudas plūsmas procentu likmju risks viens otru kompensē. Aprēķinos ir pieņemts, ka likmes nevar būt negatīvas, un zemāka iespējama likme ir 0%, izņemot EUR likmi, kurai tika noteikta grīda (*floor*) (1.0%).

Cenu svārstību risks – vērtspapīru cenu svārstības tieši ietekmē ieguldītājam piederošo Plāna daļu vērtību. Veicot ieguldījumus, Plāna pārvaldnieks nodrošina adekvātu ieguldījumu analīzi un diversifikāciju dažādos ieguldījumu objektos, tādējādi samazinot viena vērtspapīra, nozares, valsts vai reģiona iespējamā cenas krituma negatīvo ietekmi. Plāna pārvaldnieks nelieto atvasinātos finanšu instrumentus cenu svārstību riska samazināšanai. Valsts obligāciju, korporatīvo obligāciju un obligāciju fondu cenu risks aprēķinos ir iekļauts procentu likmju riskā.

Valūtas risks – ieguldījumiem ārvalstu valūtās piemīt valūtas risks. Valūtas risks tiek mazināts, nosakot ieguldījumu ierobežojumus, ka ar Plāna saistībām nesaskaņotās valūtās var ieguldīt līdz 30% no Plāna aktīviem, turklāt vienā ar saistībām nesaskaņotā valūtā nedrīkst ieguldīt vairāk nekā 10% no Plāna aktīviem, kā arī veicot mazākus par ieguldījumu ierobežojumu darījumus ar saistībām nesaskaņotās valūtās. Plāna pārvaldnieks nelieto atvasinātos finanšu instrumentus valūtas riska samazināšanai.

Jutīgums pret valūtas risku – Plāna jutīgumu pret valūtas risku aprēķina reizinot ārvalstu valūtu denominētos finanšu aktīvus ar iespējamām valūtu kursu izmaiņām, pieņemot 5% valūtas kursa izmaiņas USD un NOK valūtu kursos.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

3. Informācija par risku pārvaldīšanu (turpinājums)

(a) Tirgus risks (turpinājums)

Aktīvu un saistību sadalījums pēc valūtām uz 2017. gada 31. decembri

Visi Plāna aktīvi un saistības 2017. gada 31. decembrī ir aprēķināti eiro pēc ECB kursa.

	EUR	NOK	USD	Kopā
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	59 119 822	2 029 591	3 215 622	64 365 035
Vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	8 442 718	-	-	8 442 718
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	-	1 318 679	-	1 318 679
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	1 367 309	-	-	1 367 309
Uzkrātie izdevumi	(63 952)	-	-	(63 952)
NETO AKTĪVI	68 865 897	3 348 270	3 215 622	75 429 789
Daļa no plāna aktīviem (%)	91.30	4.44	4.26	100.00

Aktīvu un saistību sadalījums pēc valūtām uz 2016. gada 31. decembri

Visi Plāna aktīvi un saistības 2016. gada 31. decembrī ir aprēķināti eiro pēc ECB kursa.

	EUR	NOK	USD	Kopā
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	59 069 166	-	3 758 830	62 827 996
Vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	3 910 653	-	-	3 910 653
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	-	2 431 451	-	2 431 451
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 055 873	-	-	2 055 873
Uzkrātie izdevumi	(172 350)	-	-	(172 350)
NETO AKTĪVI	64 863 342	2 431 451	3 758 830	71 053 623
Daļa no plāna aktīviem (%)	91.29	3.42	5.29	100.00

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

3. Informācija par risku pārvaldīšanu (turpinājums)

(a) Tirgus risks (turpinājums)

Plāna ienākumu **jutīguma testa**, kas parāda tirgus risku (naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks, cenu risks (iekļauts patiesās vērtības procentu likmju riskā) un valūtas risks) ietekmi uz Plāna darbības rezultātiem 2017. gada 31. decembrī, rezultāti apkopoti zemāk esošā tabulā.

	Naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks				
	Uzskaites vērtība	Likmju pieaugums letekme uz		Likmju samazinājums letekme uz	
		gada procentu ienākumu	letekme uz tirdz vērtību	gada procentu ienākumu	letekme uz tirdz vērtību
Naudas līdzekļi	1 367 309	13 674	-	-	-
Termiņnoguldījumi	1 318 679	9 679	(3 507)	(4 168)	1 854
Valsts obligācijas Komerccabiedrības obligācijas	57 646 545	9 066	(2 225 646)	-	1 613 598
	6 718 490	2 313	(389 199)	-	353 960
Obligāciju fondi	8 442 718	-	(393 044)	-	277 318
Kopā	75 493 741	34 732	(3 011 396)	(4 168)	2 246 730
Procentos no % ienākuma / uzskaites vērtības		2.3%	(4.0%)	(0.3%)	3.0%
EUR		25 053	(2 872 028)	-	2 128 229
USD		-	(71 528)	-	71 528
NOK		9 679	(67 840)	(4 168)	46 973

Valūtas risks

Ārvalstu valūta	Uzskaites vērtība	Daļa (%)	Kursa izmaiņa (%)	Vērtības izmaiņa
USD	3 215 622	4.3%	(5.0%)	(160 781)
EUR	68 929 849	91.3%	-	-
NOK	3 348 270	4.4%	(5.0%)	(167 413)
Kopā	75 493 741	100%		(328 194)

Zemāk esošā tabulā ir atspoguļoti pieņēmumi, kas ir izmantoti procentu likmju riska aprēķinos.

**Pieņēmumi, procentu likmju riska
aprēķiniem**

Valūta	Likmju pieaugums, pp	Likmju samazinājums, pp
EUR	1.0%	(1.0%)*
USD	1.0%	(1.0%)
NOK	1.0%	(1.0%)

*Tika pieņemts ka EUR likmes nevar būt zemākas par (1.0%).

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

3. Informācija par risku pārvaldīšanu (turpinājums)

(b) Tirgus risks (turpinājums)

Plāna ienākumu **jutīguma testa**, kas parāda tirgus risku (naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks, cenu risks (iekļauts patiesās vērtības procentu likmju riskā) un valūtas risks) ietekmi uz Plāna darbības rezultātiem 2016. gada 31. decembrī, rezultāti apkopoti zemāk esošā tabulā.

	Uzskaites vērtība	Naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks			
		Likmju pieaugums letekme uz		Likmju samazinājums letekme uz	
		gada procentu ienākumu	letekme uz tirgus vērtību	gada procentu ienākumu	letekme uz tirgus vērtību
Naudas līdzekļi	2 055 873	20 559	-	-	-
Termiņnoguldījumi	2 431 451	7 073	(17 242)	(4 714)	10 143
Valsts obligācijas Komerksabiedrības obligācijas	58 780 425	20 719	(2 377 281)	(7 824)	1 237 399
Obligāciju fondi	4 047 570	482	(106 235)	-	32 785
	3 910 653	-	(228 670)	-	148 546
Kopā	71 225 972	48 833	(2 729 428)	(12 538)	1 428 873
Procentos no % ienākuma / uzskaites vērtības		2.7%	(3.8%)	(0.7%)	2.0%
EUR		25 443	(2 665 595)	-	1 377 391
USD		16 317	(46 591)	(7 824)	41 339
NOK		7 073	(17 242)	(4 714)	10 143

Valūtas risks				
Ārvalstu valūta	Uzskaites vērtība	Daļa (%)	Kursa izmaiņa (%)	Vērtības izmaiņa
USD	3 758 830	5.3%	(5.0%)	(187 942)
EUR	65 035 692	91.3%	-	-
NOK	2 431 451	3.4%	(5.0%)	(121 573)
Kopā	71 225 973	100%		(309 515)

Zemāk esošā tabulā ir atspoguļoti pieņēmumi, kas ir izmantoti procentu likmju riska aprēķinos.

Pieņēmumi, procentu likmju riska aprēķiniem		
Valūta	Likmju pieaugums, pp	Likmju samazinājums, pp
EUR	1.0%	(1.0%)*
USD	1.0%	(1.0%)
NOK	1.0%	(1.0%)

*Tika pieņemts ka EUR likmes nevar būt zemākas par (1.0%).

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

3. Informācija par risku pārvaldīšanu (turpinājums)

(a) Tirgus risks (turpinājums)

Par pamatu aktīvu pozīciju jutīguma testiem izmantots iespējama negatīvais svārstīgums, kas noteikts analizējot atsevišķu ieguldījumu pozīciju vai aktīvu klašu cenu vēsturiskās tendences un svārstīgumu, kas koriģētas balstoties uz pārvaldnieka pieredzi un zināšanām par finanšu tirgiem. Tirgus svārstīgums jeb cenas izmaiņa katrai aktīvu klasei aprēķināta kā iespējamā negatīva cenas novirze nākamo 12 mēnešu laikā no cenas uz pārskata gada beigām.

Plāna ienākumu **scenāriju analīze** parāda visu tirgus risku (naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks, valūtas risks un cenu svārstību risks) vienlaicīgas iestāšanās kopējo ietekmi uz Plāna vērtību. Plāna pārvaldnieks visu tirgus risku vienlaicīgas iestāšanās kopējai ietekmei izdala trīs scenārijus. Katra tirgus riska ietekme ir negatīva, tiem iestājoties vienlaicīgi, tādējādi kopējā ietekme uz Plāna vērtību ir negatīva. Pesimistiskajā scenārijā, ietekme nav Centrālajā scenārijā, bet ietekme ir pozitīva Optimistiskajā scenārijā. 2017. gadā ietekme uz Plāna vērtību Pesimistiskajā scenārijā ir (-3 304 859 EUR), Centrālajā scenārijā ir 0 EUR, bet Optimistiskajā scenārijā ir 2 570 756 EUR. 2016. gadā ietekme uz Plāna vērtību Pesimistiskajā scenārijā bija (2 990 108 EUR), Centrālajā scenārijā bija 0 EUR, bet Optimistiskajā scenārijā 1 725 850 EUR.

Lai maksimāli aizsargātu Plāna vērtību, ja tirgū iestāties negatīvi ietekmējošie Plāna vērtību apstākļi kritiskās situācijas analīzē noteiktais Pesimistiskais scenārijs, Plāna pārvaldnieks veic attiecīgas izmaiņas Plāna struktūrā, mazinot tirgus risku ietekmi: 1) samazina cenu svārstību risku, samazinot ieguldījumu īpatsvaru obligāciju fondos, 2) samazina procentu likmju risku, iegādājoties mainīgas kupona likmes obligācijas un īsa termiņa obligācijas, 3) samazina valūtas risku, ieguldot ar Plāna saistībām nesaskaņotās valūtās nelielu daļu no Plāna aktīviem.

(a) Kredītrisks

Kredītrisks ir risks, ka parāda vērtspapīru emitenti vai bankas, kurās no Plāna līdzekļiem izvietoti noguldījumi, nepildīs savas saistības. Kredītrisks tiek samazināts, pirms ieguldījumu veikšanas veicot atbilstošu emitenta un darījumu partnera analīzi, kā arī sekojot emitentu un darījumu partneru finansiālajai un ekonomiskajai situācijai ieguldījuma laikā. Kredītrisks tiek samazināts arī ievērojot likumdošanā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus, darījumus veicot ar mazākām summām un pietiekoši diversificējot Plāna aktīvus. Plāna pārvaldnieks nelieto atvasinātos finanšu instrumentus kredītriska samazināšanai.

Plāna naudas līdzekļi (1.8% no Plāna aktīviem 2017. gada beigās, 2.9% – 2016. gada beigās) tiek glabāti norēķinu kontā Turētājbankā (AS Luminor banka), kuras gala akcionāriem DNB Bank ASA ir piešķirts Aa2 kredītreitings un Nordea Bank AB – AA- kredītreitings.

Parāda vērtspapīru vērtība var mainīties atkarībā no emitenta kredītspējas izmaiņām: ja kredītspēja pasliktinās, tad vērtspapīru cena samazinās, un otrādi. Ar ieguldījumiem parāda vērtspapīros saistītais kredītrisks tiek samazināts, ieguldot lielākoties parāda vērtspapīros ar investīciju līmeņa kredītreitingu. Ieguldījumi ir veikti valstu, kredītiestāžu vai lielu uzņēmumu emitētos parāda vērtspapīros. Zemāk esošajā tabulā apkopoti parāda vērtspapīru, to emitentu vai akcionāru kredītreitingi, kurus piešķirusi Moody's reitinga aģentūra vai atsevišķos gadījumos Standard & Poor's reitinga aģentūra.

Parāda vērtspapīru sadalījums pēc kredītreitinga kategorijām	2017	2016
Aaa	3.15%	3.02%
Aa	11.29%	9.63%
A	75.12%	80.91%
Baa	10.44%	6.44%
Kopā	100.00%	100.00%

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

3. Informācija par risku pārvaldīšanu (turpinājums)

(c) Likviditātes risks

Likviditātes risks ir iespēja ieguldījumu plānam ciest zaudējumus, ja noteiktā laika posmā kādu no Plāna aktīviem nav iespējams realizēt ar minimāliem izdevumiem.

Likviditātes risks tiek mazināts, turot daļu Plāna aktīvu naudas līdzekļu un īstermiņa parāda vērtspapīru veidā, kā arī augstvērtīgos vērtspapīros ar augstu likviditātes pakāpi, nodrošinot ieguldījumu pietiekamu diversifikāciju, nodrošinot ieguldījumu termiņu beigas plašā termiņstruktūras diapazonā, analizējot datus par dalībnieku plānu maiņu un saistītām naudas plūsmām, kā arī veicot Plāna dalībnieku un naudas plūsmas prognozi.

Plāna pārvaldnieks, veicot Plāna pārvaldīšanu, rīkojas Plāna dalībnieku interesēs un iespēju robežās dara visu, lai izvairītos vai minimizētu šajā sadaļā minētos riskus, taču Plāna pārvaldnieks negarantē to, ka nākotnē būs iespēja pilnībā izvairīties no šiem riskiem.

Tabulās apkopota informācija par aktīviem pēc atlikušā ieguldījuma termiņa, kas aprēķināts no bilances datuma 31. decembra līdz noteiktajam dzēšanas termiņam

Aktīvu termiņstruktūra uz 2017. gada 31. decembri

	Uz pieprasīj uma	līdz 3 mēn.	3 līdz 6 mēn.	6 līdz 12 mēn.	1 līdz 5 gadi	5 līdz 10 gadi	Virš 10 gadiem	Kopā
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	-	-	-	4 967 566	42 298 061	15 635 022	1 464 386	64 365 035
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	8 442 718	-	-	-	-	-	-	8 442 718
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	-	697 517	621 161	-	-	-	-	1 318 678
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	1 367 309	-	-	-	-	-	-	1 367 309
	9 810 027	697 517	621 161	4 967 566	42 298 061	15 635 022	1 464 386	75 493 740

Aktīvu termiņstruktūra uz 2016. gada 31. decembri

	Uz pieprasīj uma	līdz 3 mēn.	3 līdz 6 mēn.	6 līdz 12 mēn.	1 līdz 5 gadi	5 līdz 10 gadi	Virš 10 gadiem	Kopā
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	-	1 311 246	-	4 309 639	38 322 525	17 620 679	1 263 907	62 827 996
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	3 910 653	-	-	-	-	-	-	3 910 653
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	-	351 294	155 094	1 925 063	-	-	-	2 431 451
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 055 873	-	-	-	-	-	-	2 055 873
	5 966 526	1 662 540	155 094	6 234 702	38 322 525	17 620 679	1 263 907	71 225 973

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

3. Informācija par risku pārvaldīšanu (turpinājums)

(c) Likviditātes risks (turpinājums)

Zemāk esošās tabulās apkopota informācija par finanšu saistību termiņstruktūru, kas veidota balstoties uz atlikušajiem līgumiskajiem saistību izpildes termiņiem. Tabulās atspoguļotās summas ir nediskontētas naudas plūsmas.

Finanšu saistību termiņstruktūra (likviditāte) uz 2017. gada 31. decembri

	Uz pieprasījuma un mazāk par 1 mēnesi
Uzkrātie izdevumi	63 952
ieguldījumu plāna dzēšamās daļas	75 429 789
Finanšu saistības kopā	75 493 741

Finanšu saistību termiņstruktūra (likviditāte) uz 2016. gada 31. decembri

	Uz pieprasījuma un mazāk par 1 mēnesi
Uzkrātie izdevumi	172 350
ieguldījumu plāna dzēšamās daļas	71 053 623
Finanšu saistības kopā	71 225 973

Finanšu saistību ar termiņiem līdz 12 mēnešiem patiesā vērtība 2017. gada 31. decembrī un 2016. gada 31. decembrī būtiski neatšķiras no uzskaites vērtības. Ieguldījumu plāna dzēšamās daļas ir atmaksājamas uz pieprasījuma (skat. 2.10. pielikumu).

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

4. Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā

(a) Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā uz 2017. gada 31. decembri

Pozīcijas nosaukums	Emitenta reģistrācijas valsts	Vērtspapīru daudzums	Iegādes vērtība	Uzkrātais ienākums	Uzskaites vērtība	Uzskaites vērtības attiecība pret aktīvu kopsummu
			EUR	EUR	EUR	(%)
<u>FONDU BIRŽĀ TIRGOTIE VĒRTSPAPĪRI</u>						
Valsts parāda vērtspapīri						
Francijas valdība	FR	6 085 000	7 460 618	65 437	7 265 953	9.63%
Lietuvas valdība	LT	326 739 124	16 197 683	103 106	16 179 621	21.43%
Latvijas valdība	LV	800 669 196	31 412 997	375 081	32 171 380	42.61%
Norvēģijas valdība	NO	17 860	1 998 300	41 583	2 029 591	2.69%
Valsts parāda vērtspapīri kopā		1 133 511 180	57 069 598	585 207	57 646 545	76.36%
Komerksabiedrību parāda vērtspapīri						
EESTI ENERGIA	EE	900	902 443	9 746	937 763	1.24%
Lietuvos Energija AB	LT	3 418	3 465 150	32 401	3 553 214	4.71%
Attīstības finanšu institūcija Altum AS	LV	253	251 876	703	253 703	0.34%
LATVENERGO	LV	1 854	1 857 899	26 972	1 973 810	2.61%
Komerksabiedrību parāda vērtspapīri kopā		6 425	6 477 368	69 822	6 718 490	8.90%
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības						
iShares Euro Government Bond UCITS ETF	IE	10 845	1 244 885	-	1 330 193	1.76%
iShares Euro Government Bond 3-5 yr UCITS ETF	IE	9 730	1 618 652	-	1 651 862	2.19%
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības kopā		20 575	2 863 537	-	2 982 055	3.95%
FONDU BIRŽĀ TIRGOTIE VĒRTSPAPĪRI KOPĀ		1 133 538 180	66 410 503	655 029	67 347 090	89.21%
<u>ĀRPUS FONDU BIRŽAS TIRGOTIE VĒRTSPAPĪRI</u>						
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības						
Muzinich Global High Yield Fund	IE	14 425	4 501 960	-	4 535 076	6.01%
HSBC Euro Government Bond Fund	FR	275	767 034	-	925 587	1.22%
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības kopā		14 700	5 268 994	-	5 460 663	7.23%
ĀRPUS FONDU BIRŽAS TIRGOTIE VĒRTSPAPĪRI KOPĀ		14 700	5 268 994	-	5 460 663	7.23%
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā kopā		1 133 552 880	71 679 497	655 029	72 807 753	96.44%

VALSTS FONDĒTO PENSĪJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

4. Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā (turpinājums)

(b) Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā uz 2016. gada 31. decembri

Pozīcijas nosaukums	Emitenta reģistrācijas valsts	Vērtspāņu daudzums	legādes vērtība	Uzkrātais ienākums	Uzskaites vērtība	Uzskaites vērtības attiecība pret aktīvu kopsummu (%)
FONDU BIRŽĀ TIRGOTIE VĒRTSPĀPĪRI			EUR	EUR	EUR	(%)
Valsts parāda vērtspāpīri						
Austrijas valdība	AT	210	251 948	9 445	231 010	0.32%
Vācijas valdība	DE	159 000 000	1 867 356	25 908	1 897 657	2.67%
Francijas valdība	FR	4 990 000	5 864 588	52 827	5 819 479	8.17%
Lietuvas valdība	LT	326 745 330	19 754 700	147 204	19 801 338	27.80%
Latvijas valdība	LV	814 895 460	29 872 583	479 604	31 030 941	43.57%
Valsts parāda vērtspāpīri kopā		1 305 631 000	57 611 175	714 988	58 780 425	82.53%
Komerccabiedrību parāda vērtspāpīri						
EESTI ENERGIA	EE	900	902 443	9 746	970 199	1.36%
LATVENERGO	LV	2 924	2 948 316	28 532	3 077 371	4.32%
Komerccabiedrību parāda vērtspāpīri kopā		3 824	3 850 759	38 278	4 047 570	5.68%
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības						
iShares Euro Government Bond UCITS ETF	DE	10 845	1 244 885	–	1 340 117	1.88%
iShares Euro Government Bond 3-5 yr UCITS ETF	DE	9 730	1 618 652	–	1 645 829	2.31%
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības kopā		20 575	2 863 537	–	2 985 946	4.19%
FONDU BIRŽĀ TIRGOTIE VĒRTSPĀPĪRI KOPĀ		1 305 655 399	64 325 471	753 266	65 813 941	92.40%
ĀRPUS FONDU BIRŽAS TIRGOTIE VĒRTSPĀPĪRI						
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības						
HSBC Euro Government Bond Fund	FR	275	767 034	–	924 707	1.30%
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības kopā		275	767 034	–	924 707	1.30%
ĀRPUS FONDU BIRŽAS TIRGOTIE VĒRTSPĀPĪRI KOPĀ		275	767 034	–	924 707	1.30%
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā kopā		1 305 655 674	65 092 505	753 266	66 738 648	93.70%

VALSTS FONDĒTO PENSĪJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

4. Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā (turpinājums)

(c) Finanšu aktīvu klasifikācija pēc patiesās vērtības noteikšanas līmeņa

Sabiedrība, nosakot finanšu aktīvu un finanšu saistību patieso vērtību, izmanto vairākus patiesās vērtības noteikšanas avotus, kas tiek iedalīti trīs līmeņos, atbilstoši šādai hierarhijai:

- Pirmais līmenis:publiskotās cenu kotācijas aktīvā tirgū;
- Otrais līmenis:patiesās vērtības noteikšanas modeļi, kuros izmantoti, dati, kas nebūtiski ietekmē patieso vērtību un tiek novēroti tirgū;
- Trešais līmenis:citas patiesās vērtības noteikšanas metodes, kurās tiek izmantoti dati, kas ietekmē patieso vērtību, bet netiek novēroti tirgū.

Trešā līmeņa patiesās vērtības noteikšanas avoti, t.i. citas vērtības noteikšanas metodes, tiek piemērotas tiem pārdošanai pieejamiem finanšu aktīviem, kuri netiek kotēti tirgū un kuriem nav pieejamas līdzīgu finanšu aktīvu cenu kotācijas tirgū. Nosakot patieso vērtību, šiem finanšu aktīviem tiek izmantoti vērtības noteikšanas modeļi, kas balstīti uz pieņēmumiem un aplēsēm par investīciju objekta iespējamiem nākotnes finanšu rādītājiem, nozarei, kurā savu darbību attīsta investīciju objekts, piemītošiem riskiem, kā arī ģeogrāfiskajam reģionam, kur darbojas investīciju objekts.

Zemāk esošās tabulās apkopota finanšu aktīvu klasifikācija pēc patiesās vērtības noteikšanas līmeņa.

	Līmenis 1 EUR	Līmenis 2 EUR	Kopā EUR
31.12.2017			
Valsts parāda vērtspapīri	23 072 614	34 573 931	57 646 545
Komerksabiedrību parāda vērtspapīri	4 490 977	2 227 513	6 718 490
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	8 442 718	-	8 442 718

	Līmenis 1 EUR	Līmenis 2 EUR	Kopā EUR
31.12.2016			
Valsts parāda vērtspapīri	23 611 504	35 168 922	58 780 426
Komerksabiedrību parāda vērtspapīri	970 199	3 077 371	4 047 570
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	3 910 653	-	3 910 653

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

5. Termiņnoguldījumi kredītiestādēs

(a) Termiņnoguldījumi kredītiestādēs uz 2017. gada 31. decembri

Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	Kredītiestādes reģistrācijas valsts	Noguldījumu pamatsumma EUR	Uzkrātie procenti EUR	Termiņnoguldījumu uzskaites vērtība EUR	Uzskaites vērtības attiecība pret aktīvu kopsummu (%)
Luminor Bank AS	Latvija	1 310 301	8 378	1 318 679	1.75%
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs kopā		1 310 301	8 378	1 318 679	1.75%

Termiņnoguldījumu patiesā vērtība 2017. gada 31. decembrī ir 1,320,512 EUR. Termiņnoguldījumu patiesā vērtība tiek noteikta ar diskontētās naudas plūsmas metodi. Patiesās vērtības aprēķinos 2017. gada 31. decembrī kā diskonta likme tika izmantota 2017. 31. decembra 3 mēnešu starpbanku procentu likme NOK valūtā (0.76%).

(b) Termiņnoguldījumi kredītiestādēs uz 2016. gada 31. decembri

Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	Kredītiestādes reģistrācijas valsts	Noguldījumu pamatsumma EUR	Uzkrātie procenti EUR	Termiņnoguldījumu uzskaites vērtība EUR	Uzskaites vērtības attiecība pret aktīvu kopsummu (%)
Luminor Bank AS (AS DNB banka)	Latvija	2 424 476	6 975	2 431 451	3.41%
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs kopā		2 424 476	6 975	2 431 451	3.41%

Termiņnoguldījumu patiesā vērtība 2016. gada 31. decembrī ir 2 422 143 EUR. Termiņnoguldījumu patiesā vērtība tiek noteikta ar diskontētās naudas plūsmas metodi. Patiesās vērtības aprēķinos 2016. gada 31. decembrī kā diskonta likme tika izmantota 2016. 31. decembra 9 mēnešu starpbanku procentu likme NOK valūtā (1.44%).

6. Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm

	31.12.2017 EUR	31.12.2016 EUR
Naudas līdzekļi Turētājbankā Luminor Bank AS (AS DNB banka)	1 367 309	2 055 873

Naudas plūsmas sagatavošanas mērķiem par naudu un naudas ekvivalentiem tiek uzskatīti tekošo kontu atlikumi un citi īstermiņa augsti likvidi ieguldījumi ar sākotnējo termiņu, kas ir mazāks par 3 mēnešiem. Plāna aktīvos neietilpst termiņnoguldījumi ar sākotnējo termiņu, kas ir mazāks par 3 mēnešiem, tāpēc naudas plūsmas sagatavošanas mērķiem par naudu un naudas ekvivalentiem tiek uzskatīti tikai tekošo kontu atlikumi kredītiestādēs.

Prasību uz pieprasījumu pret kredītiestādēm vidējā efektīvā ienesīguma likme 2017. gadā ir 0% (2016: 0%). Prasību uz pieprasījumu pret kredītiestādēm patiesā vērtība 2017. gada 31. decembrī un 2016. gada 31. decembrī būtiski neatšķiras no uzskaites vērtības. Visas prasības uz pieprasījumu pret Luminor Bank AS ir klasificētas kategorijā „Aizdevumi un debitoru parādi”.

7. Uzkrātie izdevumi

	31.12.2017 EUR	31.12.2016 EUR
Sabiedrības komisija par plāna pārvaldīšanu	(55 638)	(164 570)
Turētājbankas komisija	(8 314)	(7 780)
	(63 952)	(172 350)

Uzkrāto izdevumu patiesā vērtība 2017. gada 31. decembrī un 2016. gada 31. decembrī būtiski neatšķiras no uzskaites vērtības.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

8. Ieguldījumu kustības pārskats

(a) Ieguldījumu kustības pārskats par 2017. gadu

	Uzskaites vērtība perioda sākumā EUR	Pieaugums pārskata periodā EUR	Samazinājums pārskata periodā EUR	Patiesās vērtības un uzkrāto ienākumu izmaiņas pārskata periodā EUR	Uzskaites vērtība perioda beigās EUR
Valsts, pašvaldību un komercsabiedrību parāda vērtspapīri	62 827 996	13 630 274	(11 054 786)	(1 038 449)	64 365 035
Obligāciju fondu apliecības	3 910 653	4 501 960	-	30 105	8 442 718
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	2 431 451	1 401 814	(2 329 874)	(184 712)	1 318 679
Ieguldījumi kopā	69 170 100	19 534 048	(13 384 660)	(1 193 056)	74 126 432

Fiksēta ienākuma finanšu instrumentu vidējā efektīvā ienesīguma likme uz 2017. gada 31. decembri (sadalījums pēc valūtām)

	EUR	USD	NOK
Valsts, pašvaldību un komercsabiedrību parāda vērtspapīri	0.27%	2.32%	0.88%
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs			0.86%

(b) Ieguldījumu kustības pārskats par 2016. gadu

	Uzskaites vērtība perioda sākumā EUR	Pieaugums pārskata periodā EUR	Samazinājums pārskata periodā EUR	Patiesās vērtības un uzkrāto ienākumu izmaiņas pārskata periodā EUR	Uzskaites vērtība perioda beigās EUR
Valsts, pašvaldību un komercsabiedrību parāda vērtspapīri	58 471 585	16 623 690	(11 332 671)	(934 608)	62 827 996
Obligāciju fondu apliecības	3 909 419	1 724 708	(1 707 674)	(15 800)	3 910 653
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	659 449	2 404 200	(680 259)	48 061	2 431 451
Ieguldījumi kopā	63 040 453	20 752 598	(13 720 604)	(902 347)	69 170 100

Fiksēta ienākuma finanšu instrumentu vidējā efektīvā ienesīguma likme uz 2016. gada 31. decembri (sadalījums pēc valūtām)

	EUR	USD	NOK
Valsts, pašvaldību un komercsabiedrību parāda vērtspapīri	0.20%	1.86%	-
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	-	-	0.98%

Procentu likme nav piemērojama uzkrātiem ienākumiem un uzkrātiem izdevumiem.

VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

9. Realizētais ieguldījumu vērtības pieaugums/(samazinājums), neto

(a) Realizētais ieguldījumu vērtības pieaugums uz 2017. gada 31. decembri

	Pārdoto ieguldījumu pārdošanas vērtība EUR	Pārdoto ieguldījumu iegādes vērtība EUR	Pārdoto ieguldījumu vērtības (pieaugums)/ samazinājums, kas atzīts iepriekšējos pārskata periodos EUR	Realizētais ieguldījumu vērtības pieaugums EUR
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri	10 667 846	(11 054 786)	171 477	(215 463)
Obligāciju fondu apliecības	-	-	-	-
	10 667 846	(11 054 786)	171 477	(215 463)

(b) Realizētais ieguldījumu vērtības pieaugums uz 2016. gada 31. decembri

	Pārdoto ieguldījumu pārdošanas vērtība EUR	Pārdoto ieguldījumu iegādes vērtība EUR	Pārdoto ieguldījumu vērtības (pieaugums)/ samazinājums, kas atzīts iepriekšējos pārskata periodos EUR	Realizētais ieguldījumu vērtības pieaugums EUR
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri	11 252 660	(11 332 671)	(95 499)	(175 510)
Obligāciju fondu apliecības	1 788 315	(1 707 674)	(67 121)	13 520
	13 040 975	(13 040 345)	(162 620)	(161 990)

10. Nerealizētais ieguldījumu vērtības pieaugums/(samazinājums)

	2017 EUR	2016 EUR
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri	(998 430)	(484 533)
Obligāciju fondu apliecības	30 105	51 321
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs (NOK)	(187 018)	-
Nerealizētais vērtības pieaugums/(samazinājums) kopā	(1 155 343)	(433 212)

11. Pārējie ienākumi

	2017 EUR	2016 EUR
Ārvalstu valūtas kursu svārstību rezultāts (nauda, termiņnoguldījumi), neto	-	44 073
Pārējie ienākumi	2 010	-
	2 010	44 073

12. Pārējie ieguldījumu plāna izdevumi

	2017 EUR	2016 EUR
Brokera pakalpojumi	(404)	(2 325)
Ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas izmaksas	-	(5 382)
Ārvalstu valūtas kursu svārstību rezultāts (nauda, termiņnoguldījumi), neto	-	-
	(404)	(7 707)

VALSTS FONDĒTO PENSĪJU SHĒMAS LĪDZEKĻU IEGULDĪJUMU PLĀNS
“ LUMINOR (D) KONSERVATĪVAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS”
2017. GADA PĀRSKATS

Pielikumi finanšu pārskatiem (turpinājums)

13. Darījumi ar saistītajām pusēm

Saistītās puses ir Luminor Asset Management IPAS (IPAS DNB Asset Management) kā Plāna līdzekļu pārvaldītājs un Luminor Bank AS (AS DNB banka) kā Turētājbanka.

(a) Darījumi ar Luminor Asset Management IPAS

	2017	2016
	EUR	EUR
Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam	(636 148)	(701 654)
	(636 148)	(701 654)

(b) Darījumi ar Luminor Bank AS (Latvija)

	2017	2016
	EUR	EUR
Atlīdzība Turētājbankai	(95 057)	(88 034)
Procentu ienākumi par prasībām pret Luminor Bank AS	25 094	10 800
Ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas izmaksas	(12 876)	(5 382)
Brokera pakalpojumi	404	(2 325)
	(82 435)	(84 941)

Informāciju par termiņnoguldījumiem Luminor Bank AS skat. 5. pielikumā.

14. Plāna aktīvu ieķīlāšana un apgrūtinājumi

Plāna aktīvi nav ieķīlāti vai kā citādi apgrūtināti.

15. Informācija par aktīvu atsavināšanas ierobežojumiem

Uz pārskata perioda beigām plāna finanšu aktīviem nav nozīmīgu ierobežojumu to atsavināšanai.

16. Ieguldījumu plāna darbības rādītāju dinamika

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Neto aktīvu vērtība, EUR	75 429 789	71 053 623	64 374 386
Daļu skaits	33 247 247	31 059 416	28 339 689
Vienas daļas vērtība, EUR	2.2687529	2.2876677	2.2715277
Ieguldījumu plāna ienesīgums, % gadā	-0.83%	0.71%	1.06%

SIA "Ernst & Young Baltic"
Muitas iela 1A
Rīga, LV-1010
Latvija
Tālr.: +371 6704 3801
Fakss: +371 6704 3802
riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Reģ. Nr. 40003593454
PVN maksātāja Nr. LV40003593454

SIA Ernst & Young Baltic
Muitas iela 1A
Rīga, LV-1010
Latvija
Tel.: +371 6704 3801
Fax: +371 6704 3802
riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Reģ. No: 40003593454
VAT payer code: LV40003593454

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna
„Luminor (D) Konservatīvais ieguldījuma plāns” dalībniekiem

Atzinums

Mēs esam veikuši Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna „Luminor (D) Konservatīvais ieguldījuma plāns” (“Sabiedrība”) pievienotajā gada pārskatā ietvertā finanšu pārskata, kas atspoguļots no 9. līdz 34. lappusei, revīziju. Pievienotais finanšu pārskats ietver 2017. gada 31. decembra aktīvu un saistību pārskatu, ienākumu un izdevumu pārskatu, neto aktīvu kustības pārskatu un naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2017. gada 31. decembrī, kā arī finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsavilkumu un citu paskaidrojošu informāciju.

Mūsaprāt, pievienotais finanšu pārskats sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna „Luminor (D) Konservatīvais ieguldījuma plāns” finanšu stāvokli 2017. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2017. gada 31. decembrī saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, tālāk izklāstīti mūsu ziņojuma sadaļā “Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju”. Mēs esam neatkarīgi no Sabiedrības saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai finanšu pārskata revīzijai Latvijas Republikā. Mēs esam ievērojuši pārējos Revīzijas pakalpojumu likumā un SGĒSP kodeksā noteiktos ētikas principus. Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Ziņošana par citu informāciju

Cita informācija ietver līdzekļu pārvaldītāja ziņojumu, paziņojumu par līdzekļu pārvaldītāja valdes atbildību un turētājbankas ziņojumu, kas sniegti pievienotajā gada pārskatā no 4. līdz 8. lappusei, bet tā neietver finanšu pārskatu un mūsu revidentu ziņojumu par to. Vadība ir atbildīga par citu informāciju.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatu neattiecas uz šo citu informāciju, un mēs nesniedzam par to nekāda veida apliecinājumu, izņemot to kā norādīts mūsu ziņojuma sadaļā “Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām”.

Saistībā ar finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskata vai no mūsu revīzijas gaitā iegūtajām zināšanām un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, pamatojoties uz veikto darbu un ņemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par Sabiedrību un tās darbības vidi, mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir par to ziņot. Mūsu uzmanības lokā šajā ziņā nav nonākuši nekādi apstākļi, par kuriem būtu jāziņo.

Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām

Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā noteiktas vēl citas ziņošanas prasības attiecībā uz līdzekļu pārvaldītāja ziņojumu. Šīs papildu prasības nav ietvertas SRS.

Mūsu pienākums ir izvērtēt, vai līdzekļu pārvaldītāja ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumu Nr.120 “Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi” prasībām.

Pamatojoties vienīgi uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

- līdzekļu pārvaldītāja ziņojumā par finanšu gadu, par kuru ir sagatavots finanšu pārskats, sniegtā informācija atbilst finanšu pārskatam, un
- līdzekļu pārvaldītāja ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumu Nr.120 "Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" prasībām.

Vadības un personu, kurām uzticēta Sabiedrības pārvalde, atbildība par finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Sabiedrības spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniegtot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar Sabiedrības spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu, ja vien vadība neplāno likvidēt Sabiedrību vai pārtraukt tās darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas kā Sabiedrības likvidēšana vai darbības pārtraukšana.

Personas, kurām uzticēta Sabiedrības pārvalde, ir atbildīgas par Sabiedrības finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārlicību par to, ka finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārlicība ir augsta līmeņa pārlicība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, pamatojoties uz šo finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, mēs visā revīzijas gaitā izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas krāpšanas radītas neatbilstības, ir augstāks nekā kļūdu izraisītu neatbilstību risks, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, maldinošas informācijas sniegšanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par Sabiedrības iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku piemērotību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Sabiedrības spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem. Ja šāda informācijas finanšu pārskatā nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Sabiedrība savu darbību var pārtraukt;
- izvērtējam vispārējo finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, tajā skaitā pielikumā atklāto informāciju un to, vai finanšu pārskats patiesi atspoguļo tā pamatā esošos darījumus un notikumus.

Personām, kurām uzticēta Sabiedrības pārvalde, mēs cita starpā sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

SIA „ERNST & YOUNG BALTIC”
Licence Nr. 17

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Iveta Vimba', is positioned above the printed name.

Iveta Vimba
Valdes locekle
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 153

Rīgā, 2018. gada 28. februāris